УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Положај криминалистичке полиције у ресору унутрашњих послова

(мастер рад)

Ментор:
Проф. др Милош Прица

Студент:
Марина Јаћовић
Број индекса: М005/25-УП

Ниш, 2026. година

Садржај

УВОД....4

I ИСТОРИЈА НАСТАНКА ПОЛИЦИЈЕ....6

1.1. Настанак полиције....6

1.2. Настанак и развој полицијске организације у Србији....7

II ИСТОРИЈА НАСТАНКА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ....11

2.1. Развој криминалистике....11

2.2. Историја развоја криминалистичке технике у Србији....13

III МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ....15

3.1. Дирекција полиције....17

3.2. Унутрашњи послови....19

IV УПРАВА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ....23

4.1. Превентивна и репресивна делатност....26

4.2. Унутрашња организација Управе криминалистичке полиције....29

4.2.1. Организационе јединице надлежне за сузбијање корупције и организованог криминала....29

4.2.2. Организациона јединица за борбу против корупције....29

4.2.3. Служба за борбу против организованог криминала....30

4.2.4. Служба за борбу против наркоманије....33

4.2.5. Служба за борбу против тероризма....34

4.2.6. Служба за откривање ратних злочина....35

4.2.7. Служба за специјалне истражне методе....38

4.2.8. Служба за криминалистичку аналитику....38

4.2.9. Служба за сузбијање криминала....39

4.2.10. Служба за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике....41

4.2.11. Национални криминалистичко-технички центар.....44

V СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ОБУКА ПРИПАДНИКА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ.....46

VI САРАДЊА УПРАВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ СА ЈАВНИМ ТУЖИЛАШТВОМ И СУДОМ.....50

VII МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА УПРАВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....52

VIII КРИМИНАЛИСТИЧКА ПОЛИЦИЈА У УПОРЕДНОМ ПРАВУ.....55

8.1. Криминалистичка полиција Црне Горе.....55

8.2. Криминалистичка полиција Републике Српске.....56

8.3. Криминалистичка полиција Републике Хрватске.....58

ЗАКЉУЧАК.....60

ПОПИС КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ.....62

САЖЕТАК.....66

SUMMARY.....67

БИОГРАФИЈА АУТОРА.....68

УВОД

Криминалитет представља један од највећих изазова савременог друштва, а ефикасно супростављање том изазову кључно је за очување стабилности и безбедности сваке државе, али и појединца унутар сваког друштва. Централно место у систему националне безбедности заузима криминалистичка полиција.

Национална безбедност одувек се сматрала предусловом за одрживи економски, политички и друштвени развој. Сваки вид претње или изазова по националну безбедност директно угрожава развојни ток.[1]

Управа криминиластичке полиције служи откривању и привођењу правди починилаца кривичних дела, и она код нас у организационом смислу, није одвојена од полиције реда, која је пре свега задужена за одржавање јавног реда и мира.[2]

Криминалистичка полиција се по природи свог посла суочава са најмонструознијим и најперфиднијим облицима људске изопачености. Она својим делатностима материјализује заштитну функцију кривичног права. Од ње се очекује да буде довољно храбра, упорна, посвећена свом послу и принципијелна у спровођењу законских прописа.[3]

Криминалистичка полиција, је традиционално реактивна служба. Њени механизми деловања најчешће се покрећу после сазнања да је извршено кривично дело. Циљ тих механизма је проналажење извршиоца кривичних дела и прикупљање доказа о извршеном кривичном делу. Међутим, криминалистичка полиција не би требала да поступа само репресивно и тактички, већ би морала да криминалитету приступа и стратешки. Стратешко поступање криминалистичке полиције подразумева целовит, свеобухватни приступ криминалистичке службе у контроли, односно сузбијању појединих врста криминала и унапређењу свог рада у том циљу. Стратешки приступ криминалитету усмерен је на: оптимизовање, однсоно унапређење коришћења сопствених ресурса и потенцијала (нпр. дефинисање најбоље праксе, унапређење база

[1]Shikha, J., Impact of National Security Challenge in Development Prospect of South Asia Unity Journal Vol. 3 No. 01., 2022, pp. 305.
[2]Петровић М., Прица М., Посебно управно право са међународним управним правом, Ниш, 2014, стр. 59.
[3]Бркић Ж.,Специјалистичка обука криминалистичке полиције у Србији са осврtом на системе неких других земаља, Стварни и правни живот, Институт за упоредно право, Београд, 2016, стр. 191.

података и рада са њима итд.); развој стратешких партнерстава са другима (унутрашње и спољашње партнерство); стратешко деловање на поједине актере од значаја за остварење стратешких циљева у сузбијању, односно контроли појединих врсти криминала (потенцијалне жртве, потенцијалне извршиоце) и уочавање, анализу, искоришћавање, уважавање и деловање на специфичности и тенденције у оквиру криминалног миљеа, или социјалног контекста, у оквиру граница могућности и овлашћења криминалистичке полиције.[4]

Улога криминалистичке полиције у превенцији криминала несумњиво је велика и значајна. Криминалистичка превенција део је криминалистике, као јединствене науке и усмерена је ка проналаску нових, развоју и примени постојећих криминалистичких метода и средства с циљем спречававања нових кривичних дела.[5]

Континуиране промене у друштву, праћене технолошким напретком и дигитализацијом, довеле су до трансформације традиционланих облика криминалитета, створиле нова окружења за вршење кривичних дела и самим тим нове облике криминалитета. Појава нових облика криминалитета, довела је до све чешће употребе дигиталне форензике и блиске међународне полицијске сарадње.

[4]Симоновић Б., Истраживање ставова припадника криминалистичке полиције МУП-а Републике Србије о стратешком приступу сузбијања криминалитета, у: Безбедност, Часопис Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Београд, 2011, стр. 5-8.
[5]Вуковић С., Превенција криминала, Криминалистичко полицијски-универзитет у Београду, 2025, стр. 247.

I ИСТОРИЈА НАСТАНКА ПОЛИЦИЈЕ

1.1. Настанак полиције

Појава полиције датира из времена настанка првих држава, и као таква убраја се међу првобитне и најстарије институције људског друштва. Полиција је настала, као потреба владајуће елите да наметне одређена правила понашања појединцима. У примитивно организованим друштвима, пре настанка првобитних држава, било је покушаја формирања неких облика полиције која су имала неформлани карактер. До настанка нових држава, доносно формирања друштва дошло је услед учесталије робоновчане размене, развоја занатства и пољопривереде, настанка приватне својине, формирања управног апарата и војне структуре. Како би у новонасталој друштвеној заједници обезбедила ред, регулисала односе у друштву, али и заштитила интерес владајуће групације, држава је морала да дефинише норме понашања. Сумерски владари су око 2 300 године пре нове ере сачинили документ о кривичним делима против друштва. Управо та правила, која су временом модификована и прилагођавана, представљала су најранији пример покушаја контроле понашања људи.[6]

Формирање држава захтевало је и стварање државних институција, који су у себи садржале законски, управни и судски апарат. Због јасно неразграничених делова тих државних власти, њихове функције и организације, исти органи су вршили различите законске, судске и извршне делатности. Полицијска организација је услед свега тога, дуго била повезана са политичком и извршном влашћу, услед чега је њен делогруг овлашћења и деловања био широк, да би се, са развојем државе он сузио и прецизније дефинисао. У погледу организације и деловања, полиција је у већини држава најдуже била повезана са војском. Она се тек негде крајем средњег века издвојила у посебну службу са сопственим средствима принуде.[7]

Иако је полиција у неку руку постојала у свим правним системима, појам полиције настао је тек у време апсолутне монархије. У апсолутној монархији полиција је означавала право апсолутног монарха да се стара о добром стању државног уређења. Тек крајем XVIII века дошло се до схватања да полиција не треба да се бави

[6]Симић Б., Никач Ж. Развој полицијске организације од традиционалне ка савременој у функцији сузбијања криминалите, у: Журнал за криминалистику и право, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2009, стр. 117-118.
[7]Ibid.

благостањем грађана већ да се она мора ограничити на отклањање опасности које би поједине радње могле да произведу у јавности. Реч полиција, грчког је порекла и значи бити грађанин, припадник полиса, а затим и државно уређење.[8]

1.2. Настанак и развој полицијске организације у Србији

Историја настанка, развој и еволуција полицијске организације у Србији може се поделити на: средњовековни период, период Првог српског устанка, период Кнежевине и период Краљевине Србије, период Краљевине СХС/Југославије, период Другог свестског рата, период од Другог светског рата до распада СФРЈ, период од распада СФРЈ до краја 2000. године и савремени период. [9]

Што се тиче средњовековног периода развоја полиције у српској држави, за време владавине Немањића (конкретно XIV век) карактеристично је да су полицијски органи истовремено представљали и органе унутрашње управе. Тај период постојања српске државе, а тиме и њеног управног апарата, чији су саставни елементи били полицијски елементи, окончава се 1459. године, турским освајањем Смедерева, чиме долази до дисконтинуитета са средњовековном српском државаном који траје све до Првог српског устанка 1804. године.[10]

Настанак и развој полиције у Србији у периоду Првог српског устанка обележило је неколико кључних догађаја, од којих је најзначајнији онај с почетка 1811. године када је на Скупштини извршена реформа државне управе, а Правитељствујушћи сојвет сербски подељен је на шест министарства. Једно од тих министарства било је Министарство унутрашњих послова, чији је први министар био Јаков Ненадовић.[11]

Након објављивања Другог српског устанка, 1815. године од стране кнеза Милоша Обреновића, започиње поновна изградња полицијске организације у Србији. Те исте године, кнез Милош донео је одлуку о организовању пандура. Десет година касније, током 1825. године формирана је прва стална војно-полицијска јединица. [12]

---

[8]Петровић М., Прица М., op. cit. стр. 51-52.
[9]Субошић Д., Стевановић О., Организација и послови полиције, Криминалистичко-полиицијски универзитет, Београд, 2023, стр. 21.
[10]Ibid.
[11]Ibid.
[12]Ibid.

Поновно формирање Министарстав унутрашњих послова, започето је Сретењским уставом, усвојеним 1835. године. Тим уставом било је предвиђено образовање како Министарства унутрашњих послова, тако и Министарства војних послова. Међутим због протеста Туркse и Русије, исте године укинуто је Министрство војних послова, након чега је кнез Милош објединио војно-полицијске послове у војно полицијску канцеларију. Турским уставом, 1838. године, званично је потврђено да министар унутрашњих послова преузима и прерогативе министра војног. [13]

Полицијску власт Милош је практично третирао као део војне власти. У овом периоду, полицијске власти су услед кнежеве преке нарави често мењане. Крупан заокрет у организацији полицијске власти донео је период владавине уставобранитеља, који су са ослонцем на Турски устав из 1838. године правно утемељили српску модерну државу. [14]

Развој полиције у периоду Краљевине Србије донео је напредак како у нормативном погледу, тако и у погледу развоја идеје о успостављању полицијског образовања. Законом о жандамерији из 1884. године и Уредбом о формацији полицијске жандармерије формирана је државна (полицијска) жандармерија. На основу Закона о јавној безбедности из 1905. године, полицијске и општинске власти чиниле су државна жанадармерија, окружна жандармерија, државни служитељи и општински стражари. [15]

Период развоја полиције током Краљевине СХС/Југославије трајао од формирања привременог Министрства унутрашњих послова, односно од 1918. године па до 1941. године, односно до напада на Југославију у Другом светском рату. Године 1919. донета је Уредба о устројству Министратва унутрашњих послова. Наредне две године развоја српске полиције обележило је формирање полицијских школа. [16]

У току трајања Другог светског рата на теритотији Републике Србије дошло је до успостављања више паралелних власти, при чему је свака од њих имала сопствену полицијску организацију. На подручју Срема, окупираног од стране Независне Државе Хрвастке, био је формиран посебан полицијски систем. На делу територије Србије, окупираном од стране Немачке, био је успостављен посебан полицијски систем у

[13]Ibid. стр. 22.
[14]Мистрицеловић-Крстић И., Развој полицијских власти у Србији у првој половини XIX века, у: Структура и функционисање полицијске организације, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2013, стр. 74.
[15]Субошић Д., Стевановић О., op. cit. стр. 22.
[16] Ibid.

сарадњи са колаборационистичким снагама, са којим су паралелно стварани нови органи партизанске власти у виду народноослободилачких одбора. По ослобођењу ширих територија, приступило се оснивању оперативних одреда или чета народне милиције за подручја окружних народноослободилачких одбора и водова народне милиције за подручја среских народних одбора. На крају 1943. године формирано је Повереништво за унутрашње послове Националног комитета за ослобођење Југославије. Крајем 1944. године донет је први Нацрт Повереништва унутрашњих послова, а почетком 1945. године Повереништво је прерасло у Министарво унутрашњих послова.[17]

Након Другог светског рата дошло је до интезивног развоја полиције у Србији. Крајем 1946. године донет је Закон о народној милицији. Године 1953. формирани су Савезни и републички секретиријати за унутрашње послове, уместо додаташњих министартава. Три године након тога, 1956. усвојен је Закон о органима унутрашњих послова, којим је стављен ван снаге Закон о народној милицији. Десет година касније, Основним законом о унутрашњим пословима унутрашњи послови бивају концентрисани у Службу јавне безбедности (службе милиције, сузбијања криминалитета, безбедности саобраћаја и за пограничне послове) и Службу државне безбедности. Назив „народна милиција“ бива промењен у назив „милиција“. Савезно веће, односно тадашња федерална Влада, наредене године, донело је Уредбу о функцијама, ознакама функције и униформи милиције, чиме је наглашена чињеница да милиција више није имала својство војне службе. Србија је 1972. године донела Закон о унутрашњим пословима. Поред овог закона донети су и покрајински закони о унутрашњим пословима. У том периоду, са потпуно истим овлашћењима и дужностима организационо су функционисали Републички секретеријат за унутрашње послове и два покрајиснка секретеријата. Доношењем Закона о унутрашњим пословима из 1989. године створени су услови за промене у раду и функционисању органа унуташњих послова Србије. Републички секретеријат је постао једини орган који врши све законом одређене унутрашње послове из делокруга Републике. Развој МУП РС у том периоду окарактерисали су посебни безбедоносни проблеми, прелазак са једнопартијског на вишепартисјки политички систем, распад СФРЈ у периоду 1991/1992 године, итд. [18]

[17]Ibid. стр. 23.
[18]Ibid. стр. 24.

У периоду од 1991. до 2005. године организација и функционисање унутрашњих послова били су у складу са Законом о унутрашњим пословима из 1991. године. У Србији су биле формиране организационе јединице милиције, са задатком обављања свих послова из надлежности Министрава унутрашњих послова на територији за коју биле формиране. Године 1996. назив милиција замењен је називом полиција. Тај период развоја полиције карактеристичан је по бројним ванредним обезбеђењима, која су се углавном односила на политички јавно мотивисане скупове. [19]

Издвајање Ресора државне безбедности из организације Министарства, доношењем Закона о Безбедносно-информативној агенцији 2002. године, представља најважнију промену у Министрву унутрашњих послова Републике Србије од 2000. године. Народна скупштина Републике Србије, донела је 2005. године Закон о полицији, уређујући ову област безбедности Републике Србије да би након тога, почетком 2016. године био усвојен нови Закон о полицији. [20]

[19]Ibid.
[20]Ibid.

II ИСТОРИЈА НАСТАНКА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ

2.1. Развој криминалистике

Бројне дефиниције криминалистике, указују на њен значај у развоју метода и средстсва како за превенцију, тако и за репресију криминала.

„Криминалистика је наука која је бави изучавањем метода откривања и истраживаља кривичних дела и њихових учинилаца као и развојем стратегија супротстављања појединим типовима криминалитета“. Криминалистика као наука бави се проучавањем стратегије, тактике, методике и технике откривања, сузбијања и спречавања кривичних дела.[21]

Настанак и експанзија криминалитета је довео до настанака и зачетака метода и средстава у борби против њега. У прошлости, прво је дошло до конкретне реакције на извесно криминално понашање, деликт, односно кривичну радњу, па је тек након тога успостављена извесна криминалистичка тактика, односно правила која су се у наредним случајевима користила за ефикасније деловање. [22]

Нагли развој науке и технике у свим сферама људске активности, у току XIX века, довео је до јављања и развоја већ озбиљнијих кривичних дела, што је натерало истражни апарат државе да развија и методе истраге, тј. сузбијања, разјашњавања и доказивања деликата. Услед тога, дошло је до формирања, развоја и усавршавања научних криминалистичких лабораторија и отварања научних криминалистичких института.[23]

До комплекснијег схватања криминалистичке науке и њеном целовитом посматрању у циљу стварања система криминалистичке науке, или чак наука, уз сталну доградњу новим, сродним дисциплинама, наукама којима се додаје и придев криминалистички (криминалистичка психологија, криминалистичка географија, криминалистичка статистика, криминалистичка анализа, криминалистичка превенција, криминалистичка прогноза, и сл.), дошло је у XX веку.[24]

---

[21]Симоновић Б. Криминалистика, Крагујевац, 2012, стр. 3.
[22]Марковић М., Матијевић М., Примена криминалистичке науке у пракси, у: Право - теорија и пракса, Савез удружења правника Војводине, Нови Сад, бр.5/6/2009., стр 142.
[23]Ibid.
[24]Ibid.стр. 144.

На просторима нашег региона и у свету, веома је различит интензитет и ситуације у вези са стањем, афирмацијом, развојем и применом научне криминалистике у теорији и пракси. У западним земљама се све више развија тзв. форензичка криминалистика, кроз усавршавање и примену лабораторијских метода, док се у источноевропским земљама много више примењује класична криминалистичка мисао и пракса, тј. методи тактике и методике, са схватањем да је она довољна и снажна мисао и пракса да се супротстави криминалитету. И једна и друга тенденција, без обзира на своје квалитете,показале су се недовољном и неефикасном да у потпуности одговоре новим савременим захтевима сузбијања криминалитета, због чега се у XX веку прилшло комплекснијем схватању криминалистичке науке и њеном целовитом посматрању.[25]

У свеукупном развоју криминалистике, значајно место заузима криминалистичко образовање и едукација, тј. стварање криминалистике као науке која се изучава у одређеним школама и факултетима, а онда примењује у пракси. На просторима бивше Југославије, мањи број будућих криминалиста се регрутовао кроз криминалистичко образовање, док се већи број лица која су се планирала ангажовати на пословима сузбијања криминалитета примао из разних грађанских школа, па се онда краћим курсевима оспособљавао за будућа криминалистичка занимања.[26]

Због квалитета, перспективности, оригиналности и својеврсне чистоте криминалистичке професије, и интереса заштите криминалистичке науке, која се у основи разликује од других, па и сличних наука (криминологије, виктимологије, кривичног права), неопходно је ову професију брже, организованије и усмерените развијати, уз стално јачање и увезивање теоријске мисли и практичне делатности. Полицијски службеници практичари, указују на потребу много чешћег и сталног учешћа и укључивања криминалистичких експерата и научника, који треба да превазиђу извесну полицијску сујету, неповерење, па и незнање и на тај начин унапреде практичну делатност и теоријску криминалистичку мисао. Само таквим целовитим теоријско-практичним употпуњавањем и узајамним деловањем, може се очекивати перспективнији развој криминалистичке теорије и праксе, а тиме и примерено место криминалистике у свету науке. [27]

[25]Ibid.
[26]Ibid. стр. 145.
[27]Ibid. стр. 148.

Имајући у виду да лица из света криминала са пуно пажње прате свакодневне тенденције криминалистике, рад и успешност криминалиста и да настоје да своју криминалну делатност успешно супротставе снази криминалистичке теорије и праксе, присутна је стална и незаустављива трка, надмудривање и борба између криминалне и криминалистичке стратегије и тактике. Ко ће од њих бити успешнији, ефикаснији и дугорочнији, зависи од низа фактора и околности. За криминалисте је једно несумњиво: криминалистичко знање је најубојитије оружје.[28]

2.2. Историја развоја криминалистичке технике у Србији

У развијеним земљама, крајем XIX и почетком XX, дошло је до стварања специјализованих установа које су се бавиле пословима криминалистичке технике. У почетку су, у неким европским државама, код престоничких полицијских управа, били установљени само регистрациони бирои који су постепено претварани у велике научно-судске лабораторије у којима су вршене криминалистичко-техничке експертизе. Иако многе европске државе нису имале добро уређене установе за идентификацију и регистрацију, у Србији је, у Београду, 1904. године, при Министарству унутрашњих дела дошло до оснивања Антропометријског-полицијског одељења, које је по завршетку Првог светског рата реконструисано у Техничку полицију. Седам година након оснивања Антропометријског-полицијског одељења, 1911. године уведена је дактилоскопска регистрација криваца по Вучетићевом систему и започета су криминалистичко-техничка вештачења.[29]

У току Првог светског рата, након уласка страних војних снага у Србију, појавила се потреба за истраживањем масовних злочина који су чинили припадници аустроугарске и бугарске војске над цивилним становништвом. Како у Министарству унутрашњих послова Србије нису постојали услови за самостално истраживање и документовање ових злочина, упућен је позив др Арчибалду Рајсу, који је у Србију дошао 1914. године. Он, је у Лозани основао Институт за техничку полицију и криминалистику. Др

[28]Ibid.
[29]https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/nacionalni+centar+za+kriminalisticku+forenziku, преузето дана 02.09.2025. године

Арчибалд Рајс уједно је и оснивач Техничке полиције у Београду организоване по примеру сличних установа у свету.[30]

За међуратни период у Србији, поред Рајса, посебно су се значајни и руски емигранти Сергеј Трегубов и Александар Андонович. Сергеј Трегубов, радио је у Југославији годинама као криминалистичко-технички експерт у Техничкој полицији, а за време свог живота у Русији основао је неколико научно-техничких лабораторија за судске експертизе. Александар Андонович је био шеф Техничке полиције, а са Трегубовим коаутор прве стручне књиге о криминалистичкој техници у домаћој литератури, објављеној 1935. године под насловом „Криминална техника". [31]

По завршетку Другог светског рата Техничка полиција је преименована у Биро за криминалистичку технику, а недуго након тога прераста у Криминалистичко-технички центар.[32]

На темељима криминалистичке технике које је поставио др Арчибалд Рајс са својим сарадницима, у Министарству унутрашњих послова Републике Србије данас постоји Национални центар за криминалистичку форензику, који под окриљем Управе криминалистичке полиције суштински представља референтну установу у земљи за послове криминалистичке технике.[33]

[30]Ibid.
[31]Ibid.
[32]Ibid.
[33]Ibid.

III МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На територији Републике Србије, Министарство унутрашњих послова представља једини, централни орган надлежан за обављање унутрашњих послова државне управе, са мрежом својих унутрашњих организационих јединица на целој територији Републике. С обзиром на законом одређену област послова која је у његовој надлежности, функције тог Министратва могу се поделити на: кривичну, упарвну, прекршајну и нормативну. [34]

Кривична фукција полиције се може сагледати кроз активности полиције у погледу превенције криминалитета, хватања и привођења правди учинилаца кривичних дела и обезбеђивања доказа за успешно покретање и вођење кривичног поступка. Управо због такве своје активности, може се закључити да полиција својим радом доприноси остваривању судске функције у кривичним стварима.[35] Кривичну функцију полиција остварује кривичнопроцесним, криминалистичким и ванупрaвним активностима усмереним на спречавање и сузбијање криминала. Имајући у виду да кривична функција полиције омогућава да се пре, тј. до момента покретања поступка зна за кривично дело и учиниоца, та функција има своју посебну садржину и квалитете, јер остваривање сврхе кривичног поступка без ње не би било могуће. Автивност којом се оставрује ова функција полиције, и по бројности послова и по садржини тих послова, великим делом превазилази кривично-процесне форме. Ова активност уређена је кривичнопроцесним законима али и полицијским прописима. Процесна поступања полиције у кривичним страврима обликована су кривичнопроцесним законима. Међутим, кривичнопроцесна правила нису довољна за ефективно сузбијање криминалитета, нити би могла да омогуће постизање циља кривичног поступка без примене полицијских прописа. Законима и другим прописима из области унутрашњих послова, правно су обликована криминалистичка поступања, односно примена других полицијских овлашћења и обављање полицијских послова којима се остварује кривична функција полиције. За вршење активности којима се остварује њена кривична функција, у полицији се образују посебне, однсоно специјализоване органицазионе јединице, а у многим државама образују се и посебне полиције под различитим

[34]Милошевић М., Организација и функционисање полиције у кривичном поступку, Београд, 2005, стр. 21.
[35]Јовичић Д., Шетка Г., Организација и надлежност полиције, Факултет безбједоносних наука, Универзитет у Бањој Луци, Бања Лука, 2003, стр. 45.

називима, као што су кривична полиција, криминална полиција, криминалистичка полиција, судска полиција и слично.[36]

Полиција своју управну функцију остварује вршењем управних послова који се налазе у њеној надлежности. Ти управни послови су као њена надлежност прописани законом. [37]

Према схватању теорије, разлика између кривичне и управне функције полиције, огледа се у то што је управна функција полиције потпуна, док је кривична функција полиције делимична. Професор Слободан Милетић објаснио је да је кривична функција полиције садржински, односно квалиативно, делимична, с обзиром на то да полиција, својим једним делом, доприноси остваривању судске правне функције државе, а носилац те функције државе је суд који одлучује у кривичним стварима. Дакле, може се лако закључити да полиција предузимањем активности у погледу испуњавања своје кривичне функције, није у могућности да донесе правни акт у конкретној кривичној ствари, којим би одредила правило понашања физичког или правног лица, него она даје свој допринос остваривању кривичне функције другог органа, односно суда, који ће на основу активности полиције донети правни акт, односно пресуду, којим ће одредити понашање односног субјекта. [38]

Поступање по прекршајним деликтима представља значајан део полицијске делатности. У теорији преовладава схватање по коме је прекршајна функција полиције самостална и незавсина од преосталих функција. Она се остварује вршењем активности полиције која је се односи на спречавање прекршаја, евидентирање прекршаја, идентификовање учинилаца прекршаја, покретање прекршајног поступка, кажњавање за одређене прекршаје. [39]

Нормативна функција полиције доприноси остваривању законодавне функције државе, јер она подразумева доношење прописа у појединим областима које су у надлежности полиције стављене законом или уредбом. Када се говори о доношењу прописа, онда се превасходно мисли на доношење правилника, наредби и упутстава. [40]

---

[36]Милетић С., Југовић С., Право унутрашњих послова, Криминалистичко-полицијски универзитет,Београд, 2019, стр. 63. – 71.
[37]Јовичић Д., Шетка Г., op. cit. стр. 44.
[38] Ibid.
[39] Ibid. стр. 48.
[40] Ibid. стр. 51.

Чланом 5 Уредбе о начелима за унутрашње уређење Министарства унутрашњих послова прописано је да се: Кабинет министра, Секретеријат, Дирекција полиције и сектори, Служба интерне ревизије и Служба за безбедност и заштиту података, сматрају унутрашњим организационим јединицама овог министарства.[41]

3.1. Дирекција полиције

Дирекција полиције Министарства унутрашњих послова је надлежна за послове полиције, који су, као и њена надлежности и овлашћења, регулисани Законом о полицији. Полицијски послови су део унутрашњих послова које обављају униформисани и неуниформисани полицијски службеници, применом полицијских овлашћења, мера и радњи у циљу остваривања безбедносне заштите живота, права и слобода грађана, заштите имовине, као и подршке владавини права. Обављање тих послова заснива се на начелима професионализма, сарадње, законитости у раду и сразмерности у примени полицијских овлашћења, принципу рада са најмањим штетним последицама, али и на другим начелима којима је уређено деловање органа државне управе, деловање државних службеника и поступање у управним стварима са циљем и на начин да свакоме обезбеди једнаку заштиту безбедности, права и слобода, примењујући закон и уставно начело владавине права. Дирекцијом полиције руководи директор полиције, а руковођење и одговорност заснива се на начелу једностарешинстава и субординације. [42]

Стратешки циљ Дирекције полиције је изградња савремене, ефикасне, функционалне и високо професионализоване полиције која ће уживати велико поверење грађана. Трансформација у модерну, демократску и одговорну полицију, која ће се на ефикасан начин супротставити свим безбедносним изазовима, подразумева праћење развоја полицијске професије, научну анализу постојећих модела рада и примену нових модела као што је полицијско – обавештајни модел, концепт полиција у заједници и проблемски орјентисани рад полиције који ће омогућити ефикаснију

[41]Чл. 5 Уредбе о начелима за унутрашње уређење Министарства унутрашњих послова, Службени гласник РС, бр. 60/2017.
[42]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/nadleznost, преузето дана 02.09.2026. године

заштиту права и слобода свих грађана, гарантујући им безбедност у складу са Уставом и законима Републике Србије и међународним правом.[43]

Организационе јединице Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова Републике Србије, самосталне су ораганицазионе јединице и могу се поделити на организационе јединице у седишту и ван седишта. Њихови руководиоци, за свој рад и рад организационих јединица одговарају директору полиције.[44]

Ораганизационе јединице у седишту Дирекције су: Биро директора полиције који у свом саставу има оркерстар, Канцеларија за координацију активности у борби против трговине људима, Управа криминалистичке полиције, Управа полиције, Управа саобраћајне полиције, Управа граничне полиције, Управа за управне послове, Комадно-оперативни центар, Управа за међународну оперативну полицијску сарадњу, Јединица за заштиту, Јединица за обезбеђење одређених личности и објеката, Жандармерија, Хелилоптерска јединица, Специјална антитерористичка јединица и Координациона управа за Косово и Метохију. Организационе јединице у седишту Дирекције полиције, Полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе су радно и функционално повезане са одговарајућим организационим јединицама и пословима тако да сродне полицијске послове из свога делокруга обављају на централном, регионалном и локалном нивоу.[45]

Ван седишта Дирекције полиције, образовано је 27 подручних полицијских управа, од тога 26 подручних полицијских управа и Полицијска управа за град Београд. Сходно територајалном принципу, на подручју сваке полицијске управе, као унутрашње организационе јединице образоване су полицијске станице и полицијске испоставе.[46]

Организационим јединицама у седишту, подручним полицијским управама и полицијским станицама руководе начелници. У подручним полицијским управама, које покривају територију једног округа, односно више општина, образују се одељења или одсеци. Сходно наведеном, у оквиру једне полицијске управе постоји више полицијских станица. Полицијска станица, као најужа организациона јединица, која обавља послове из надлежности Министартва унутрашњих послова, у свом саставу

[43]Ibid.
[44]Петровић М., Прица М., op. cit. стр. 65.
[45]Субошић Д., Стевановић О., op. cit.
[46] Петровић М., Прица М., op. cit.

има полицијску испоставу, одсек криминалистичке полиције и одсек за управне послове.[47]

3.2. Унутрашњи послови

Унутрашњи послови су законом утврђени послови државне управе, које обавља Министарство унутрашњих послова, а чијим обављањем се остварује и унапређује безбедност грађана и имовине, пружа подршка владавини права и обезбеђује остваривање Уставом и законом утврђених људских и мањинских права и слобода, као и други, са њима повезани послови из утврђеног делокруга и надлежности Министарства.[48]

Полицијски послови део су унутрашњих послова које полиција обавља применом полицијских мера, овлашћења и радњи, у циљу остваривања безбедоносне заштите живота, права и слобода грађана, заштите имовине као и владавине права. [49]

Полицијски послови у смислу Закона о полицији су: превенција криминала и унапређење безбедности у заједници; откривање и расветљавање кривичних дела, обезбеђивање доказа, њихова анализа, криминалистичко форензичко вештачење употребом савремених форензичких метода и евиденција и откривање имовине проистекле из кривичног дела; откривање и расветљавање прекршаја и привредних преступа; откривање и хапшење учинилаца кривичних дела, прекршаја и других лица за којима се трага и привођење надлежним органима; одржавање јавног реда и мира, спречавање насиља на спортским приредбама, пружање помоћи у извршењима у складу са законом; регулисање, контрола, пружање помоћи и надзор у саобраћају на путевима и други послови из прописа о безбедности саобраћаја; обезбеђење одређених јавних скупова, личности, објеката и простора; безбедносна заштита одређених личности и објеката; контрола државне границе, послови у вези са кретањем и боравком странаца, послови азила, прекограничног криминала, иррегуларних миграција и реадмисије; извршавање послова утврђених прописима о оружју, приватном обезбеђењу и детективској делатности; безбедносна заштита Министарства и

[47]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., Полиција у кривичном поступку, Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд, 2022, стр. 96.
[48]Чл. 2 Закона о полицији, Службени гласник РС, бр. 6/2016, 24/2018 и 87/2018.
[49]Ibid. чл. 30 ст. 1 и 2.

извршавање других полицијских послова и задатака утврђених законом и подзаконским актом Министарства донетим на основу овлашћења из закона. Приликом обављава ових послова, полицијски службеници примењују овлашћења, мере и радње прописане Закоником о кривичном поступку, Законом о прекршајима и другигим законима.[50]

Полицијске мере и радње, чијом применом полиција обавља полицијске послове, у смислу Закона о полицији су: заштита оштећених кривичним делом и других лица; заштита података о идентитету; полицијско опажање, опсервирање; посебне мере за обезбеђивање јавног реда; снимање на јавним местима; полицијска помоћ у извршењима и поступцима вансудског намирења; полиграфско испитивање; пријем пријава о учињеном кривичном делу и прекршају; трагање за лицима и предметима; мере циљане потраге; мере за отклањање непосредне опасности; криминалистичко-форензичка регистрација, узимање других узорака и кримииналистичко-форензичка вештачења и анализе и јавно расписивање награде.[51]

Полицијска овлашћења, која полицијски службеници примењују у обављању полицијских послова, у смислу Закона о полицији су: упозорење и наређење; провера и утврђивање идентитета лица и идентификација предмета; позивање; довођење; задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања; прикупљање обавештења; привремено одузимање предмета; преглед простора, објеката, документације и контрадиверзиони преглед; заустављање и прегледање лица, предмета и саобраћајних средстава; обезбеђење и преглед места догађаја; употреба туђег саобраћајног средства и средства везе; утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци; вршење безбедоносних провера; пријем нађених ствари; употреба средства принуде и друга овлашћења предвиђена законом. Начин примене ових овлашћења прописује министар.[52]

Приликом извршавања задатака, полицијски службеници могу употребити и средства принуде, али само ако се на други начин не може извршити задатак и то суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија. Средства принуде у смислу Закона о полицији су: физичка снага; распрашивач са надражујућим средством; електромагнетна средтсва; службена палица; средтсва за везивање; специјална возила; службени пси;

[50]Ibid. ст. 3 и 4.
[51]Ibid. чл. 47 ст. 2.
[52]Ibid. чл. 64.

службени коњи; средства за запречавање; уређаји за избацивање млазева воде; хемијска средства; посебне врсте оружја и средства и ватрено оружје. Полицијски службеници похађају обуку о употреби средтсва принуде коју организује Министарство.[53]

Полиција обавља полицијске послове са циљем и на начин да свакоме обезбеди једнаку заштиту безбедности, права и слобода, примењујући закон и уставно начело владавине права. Обављање тих послова заснива се на начелима професионализма, деполитизације, сарадње, економичности и ефикасности, законитости у раду и сразмерности у примени полицијских овлашћења, као и на другим начелима којима је уређено деловање органа државне управе, деловање државних службеника и поступање у управним стварима. [54]

Једно од фундаменталних начела на којима полиција остварује своју функцију је начело законитости у раду. Када се говори о примени начела законитости у извршавању полицијских послова, треба имати у виду чињеницу да полиција својом делатношћу штити и ствара услове за заштиту људских права и слобода, али истовремено има и законска овлашћења да у одређеним ситуацијама ограничава поједина људска права и слободе. Управо због тога постоји могућност да полиција у свом раду прекрши и угрози људска права и слободе. Законодавац не може предвитети све случајеве који се могу догодити, како би прописао начине њиховог решавања. Управо из тог разлога се полицији оставља простор у коме она не делује стриктно везана законом, већ има могућност тзв. дискреционе оцене приликом предузимања овлашћења. Та дискрециона оцена никако не значи самовољно поступање и деловање полиције ван законских оквира, него да се у законски детерминисаним оквирима између више могућности определи за најподеснију с обзиром на околности конкретног случаја, односно да у склопу законских норматива изабере опцију која највише одговара потребама конкретног случаја. Потчињеност закону, спречава самовољу власти и јемчи личну слободу, правну једнакост и правну сигурност. Полиција за сваку своју одлуку или радњу мора имати законски основ.[55]

[53]Ibid. чл. 105 ст. 1, 2 и 6.
[54]Бикаревић Д., Дискрециона оцена полиције кроз призму употребе средстава принуде, у:Европске интеграције: правда, слобода и безбедност, Том 3, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2016, стр. 197-198.
[55]Ibid. стр 194-196.

Полицијски службеници у примени полицијских овлашћења морају поступати непристрасно, без дискриминације лица по било ком основу, пружајући свакоме једнаку заштиту.[56]

Примена полицијских овлашћења мора бити сразмерна потреби због које се преузима и не сме изазвати веће штетне последице од оних који би наступиле да полицијско овлаћшење није предузето. Полицијски службеници ће увек употребити најблаже средство принуде којим се може постићи закониити циљ, сразмерно разлогу употребе и на начин којим се службени задатак извршава без непотребних штетних последица. Пре употребе средства принуде, полицијски службеник ће на то упозорити лице према коме то средство намерава да употреби, ако је то у датој ситуацији могуће и ако неће довести у питање извршење службене радње.[57]

У обављању полицијских послова полиција примењује Полицијско обавештајни модел. Полицијско обавештајни модел представља начин управљања полицијским пословима заснован на криминалистичко-обавештајним информацијама (стратешке и оперативне процене јавне безбедности, профил безбедносног проблема, профил безбедносно интересантног лица/групе и др. аналитичких производа) које представљају основ за доношење одлука у обављању полицијских послова. Криминалистичко-обавештајне информације су основ за дефинисање приоритета, стратешких и оперативних циљева у обављању полицијских послова, као и за доношење одговарајућих одлука о планираним полицијским пословима и акцијама, уз рационално ангажовање људских и материјално-техничких ресурса.[58]

[56]Ibid.
[57]Ibid.
[58]Чл. 2 Правилника о начину обављања појединачних полицијских послова, Службени гласник РС, бр. 63/2018 и 72/2018.

IV УПРАВА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Организација Дирекције полиције у седишту Министраства унутрашњих послова Републике Србије је централизована, затвореног типа и са строгом хијерархијом. Управа криминалистичке полиције у Дирекцији полиције,специјализована је за борбу против криминалитета и функционише на истим принципима. Организација ове управе, усклађена је са Законом о полицији, Закоником о кривичном поступку и подзаконским актима. Посебан основ за рад чине подзаконски акти попут оперативних инструкција и правилника (Правилник о начину обављања појединачних полицијских послова, Правилник о полицијским овлашћењима, Кодекс полицијске етике и др.). [59]

Управа криминалистичке полиције одговорна је за стање и организовање послова сузбијања криминалитета, и с тим у вези, прати стање, обједињава, усмерава и усклађује активности на спречавању и откривању кривичних дела и њихових извршилаца, а посебно усмерава и усклађује рад подручних полицијских упрва на сузбијању криминалитета у Републици Србији и пружа им стручну помоћ, при чему се и непосредно укључује у расветљавање најтежих и најсложених кривичних дела. Такође, она се стара о законитом и ефикасном деловању подручних полицијских управа на спречавању и сузбијању криминалитета и о унапређењу оперативног рада, остварује увид у контролу, рад и поступање подручних полицијских управа у области спречавања и сузбијања криминалитета, и на основу тога их усмерава и даје им упутства за рад, прати стање и кретање криминалитета и информише подручне полицијске управе о појединим облицима криминалитета и налаже мере за њихово сузбијање. Поред наведеног, она и анализира активности подручних полицијских управа у оперативном раду над одређеним категоријама лица у притвору и лица на издржавању казне или васпитне мере, прати активности подручних полицијских управа у вршењу потражне делатности у ужем смислу и оперативне контроле, прати примену прописа у области спречавања и сузбијања криминалитета и иницира њихово иновирање.[60]

Управа криминалистичке полиције, по налогу, може вршити надзор и контролу законитости рада основних, унутрашњих, подручних и других организационих јединица полиције, испитивати и давати оцене одређеним појавама, догађајима, случајевима злоупотребе у служби и друго. О нађеном стању подноси извештај и

[59]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op.cit, стр. 97.
[60]Ibid.

предлаже одређене мере. Такође, непосредно поступа по захтевима за прикупљање потребних обавештења упућених од старне тужилаштава и судова, притужбама, представкама, пријавама и предлозима грађана, других органа и организација које се односе на рад организационих јединица и припадника Минситарства унутрашњих послова. Она утврђује тачност навода, законитост и правилност поступка, испитује злоупотребе и прекорачења овлашћења и друга девијантна понашања у служби и ван ње и предлаже даљи кривични, прекршајни или дисциплински поступак, односно доноси извештај уколико прогон нема основа.[61]

Управа криминалистичке полиције, у области криминалистичке технике, надлежна је и за обављање послова у вези откривања кривичних дела, њихових учиниоца и обезбеђивања материјалних доказа, увида и контороле у вези са стањем и извршавања задатака по овим питањима у подручним полицијским управама, вршења криминалистичко-техничких вештачења по захтевима подручних полицијских управа, војних орагана безбедности и прасовуђа. Ова управа непосредно учествује у идентификацији жртава у масовним катастрофама и елементарним непогодама, прати, изучава и примењује нове методе у области криминалистичке технике, непосредно примењује противдиверзиону технику у превентивне сврхе и учествује у решавању најсложенијих случајева, анжажује се на штићеним објектима од посебног значаја, као и у најзначајним акцијама, пружа стручну помоћ другим органима и организацијама и друго.[62]

Сврха Управе криминалистичке полиције је координација рада подручних полицијских управа ради превенције криминала, откривања кривичних дела и процесуирања њихових извршилаца, као и непосредно обављање сложених активности у областима рада полиције. Са аскпекта функционалне анализе, ова управа практикује функције креирања политике, пружања основних услуга, мониторинга и подршке, односно администрације. Како функцију пружања основних услуга не практикује само Управа криминалистичке полиције, већ и подручне полицијске управе и како не би дошло до преклапања њихових надлежности, потребна је брижљива координација између Управе криминалистичке полиције у седишту Дирекције и подручних полицијских управа у којима иначе постоје одељења криминалистичке полиције.

[61]Ibid.
[62]Ibid. стр. 98.

Управа криминалистичке полиције Дирекције полиције посебно је значајна због функција креирања политике и пружања основних услуга.[63]

Управа криминалистичке полиције одговорна је за стање и организовање послова на откривању и сузбијању свих облика организованог криминала, за превенцију и сузбијање осталих облика криминала. С тим у вези, планира, организује благовремено информисање, извештавање и координацију рада служби, као и примену оперативно-техничких и тактичких мера на расветљавању и документовању свих кривичних дела, у складу са законом.[64]

Овом организационом јединицом Дирекције полиције руководи начелник, који можеимати заменика и помоћника. [65]

У свом саставу ова управа има једно самостално одељење, један центар и осам служби, односно: Одељење за борбу против корупције, Национални центар за криминалистичку форензику, Службу за борбу против организованог криминала, Службу за борбу против дрога, Службу за борбу против тероризма, Службу за откривање ратних злочина, Службу за специјалне истражне методе, Службу за криминалистичку аналитику, Службу за сузбијање криминала и Службу за криминалистичко-обавештајне послове.[66]

Службе у саставу ове организационе јединице пртежно имају одељења, изезутено и јединице (нпр. Јединицу финансијске истраге). Јединице се састоје од одељења, одељења се састоје од одсека, а одсеци од група. Постојање различито названих организационих јединица на истом нивоу хијерархије (нпр. служба и одељење) указује на структурну асиметрију ове организационе јединице Дирекције. При томе, поједине организационе јединице Управе криминалистичке полиције имају и територијалне организационе јединице у свом саставу, што чини њихову дивизиону компонету. Без обзира на поменуту асиметрију и компоненту, у Управи криминалистичке полиције преовладава линијско-функционални модел организационе структуре, кога чине главни руководилац, односно начелник, помоћници, односно функционални руководиоци и

[63]Субошић Д., Стевановић О., op. cit. стр. 229.
[64]https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/Uprava%20kriminalisticke%20policije/!ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zi_S19zQzdDYy83X3MjAwczbxN3X3dTYwNTA30vfSj8CsAmmBU5Ovsm64fVZBYkqGbmZeWrx8RWlCUWJaokF2UmZsJtCezuCQzOTtVoSA_JzM5MytVvyA7KhIAAL0SFw!!/, преузето дана 02.09.2026. године
[65]Субошић Д., Стевановић О., op. cit.
[66]Ibid. стр. 230.

функционално диференциране организационе јединице – Одељење, Центар, Јединица и Службе. У појединим организационим јединицима присутан је хибридни организациони модел, јер у свом саставу у седишту имају функционалну компоненту, а ван седишта територијалну. Међутим, овакав организациони модел у Управи криминалистичке полиције мање је заступљен у односу на линијско-функционални модел.[67]

Законским прописима Републике Србије о организацији и надлежности државних органа за сузбијање организованог криминала, ратних злочина и високотехнолошког криминала, предвиђено је образовање посебних полицијских служби у оквиру Министарства унутрашњих послова. Смисао њихових оснивања, као и оснивања других државних органа (тужилаштва, судова, притворских јединица) јесте ефикасније откривање и кривично гоњење извршилаца ових видова криминала, имајући у виду да су специјализовани органи много боље опремљени и оспособљенији за борбу против савременог криминала унутар земље и у међународним оквирима. [68]

4.1. Превентивна и репресивна делатност

Супротстављање криминалитету, као једном сложеном безбедносном проблему, се дуго година уназад, сводило искључиво на репресивно поступање, односно откривање кривичних дела и проналажење учинилаца, процесуирање и санкционисање истих од стране надлежних органа. Међутим, тек касније дошло се до схватања да нема успеха у супротстављању криминалитету без превенције, односно уклањања узрока и услова који погодују криминалном испољавању. Управо то довело је до тога да данас многе савремене европске државе акценат у борби против криминалитета стављају на превенцију криминалитета. Репресивна делатност полиције, усмерена је на последицу, којом се реактивно делује након извршеног кривичног дела. Превевентивна делатност полиције подразумева планско предузимање активних мера пре настанка криминалног акта, ради његовог спречавања. За разлику од репресивног деловања полиције, у којем је она окренута проналажењу извршилаца кривичних дела, превентивном делатношћу полиција непосредно и суштински штити грађане, њихова права и имовину,

[67]Ibid.
[68]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op. cit., стр. 99.

спречавајући наступање криминалне последице. Репресивна делатност полиције је последична, односно накнадна активност, којом се делује ради отклањања последица учињеног кривичног дела, односно реагује у вези са насталим негативним понашањем или појавом. Репресивно поступање полиције започиње сазнањем полиције за основе сумње да је учињено кривично дело које се гони послужбеној дужности. Након таквог сазнања полиција предузима законом предвиђене мере и радње у циљу расветљавања кривичног дела.[69]

Од 1829. године, примарна сврха полицијских организација је превенција криминала, а успех се често мери одсуством видљивог кириминала.[70]

Превентивна делатност органа унутрашњих послова, као систем енергичних, непосредних, сасвим одређених мера против наступања или развијања сметњи, које угрожавају јавни ред и поредак и које теже за тим да до наступања друштвено опаних стања и дела ни не дође обухвата непосредну и посредну превенцију. Непосредна превенција састоји се од скупа мера у односу на стадијум који претходи извршењу кривичног дела и у односу на све стадијуме извршења кривичног дела. Посредна превенција, састоји се у пресецању ситуација, прилика и стања које доводе до угрожавања јавне сигурности или њиховој контроли. У пракси органа унутрашњих послова криминалистичка превенција се најпотпуније реализује у систему криминалистичке контроле, а то је делатност која се састоји у праћењу и проучавању криминала и других друштвено опасних појава на одређеној територији или одређеној сфери живота и рада, а све у циљу стварања претпоставки за брзо и ефикасно откривање појединачних кривичних дела. Криминалистичка контрола представља делатност организованог надзирања криминогених средина, објеката и догађаја, односно лица склоних криминалном и девијативном понашању, а преузима се код постојања основа сумње општег значаја у односу на кринимал као масовну појаву. За разлику од ње криминалистичка обрада се предузима у случају постојања основа сумње да је учињено или да се припрема конкретно кривично дело. Општа сумња је утемењена на криминалистичком искуству да би одређене појаве, места и лица могли садржани криминали набој, односно да би на одређеним местима могла да се врше

[69]Милидраговић Д., Организација и надлежност полиције опште надлежности у превенцији и репресији криминалитета, Докторска дисертација, Крагујевац, 2016, стр. 39 и стр. 46.
[70]Paterson, C., Pollock E., Criminology for the Police, 2022, pp. 7.

одређена кривична дела, да би одређена лица могла да врше кривична дела, односно да одређене друштевне појаве у себи садрже потенцијални криминални набој. Криминалистичка контрола се реализује кроз пренознавање, регистровање, надзирање, анализу и предупређивање ширења појава које у себи садрже појачене ризике за криминално деловање појединаца и група, али и кроз откривање, евидентирање и надзирање објеката у којима се манифестују такве појаве, односно понашања лица. Криминалистичку конторолу, као систем криминалистичко-тактичкихи криминалистичко-технички радњи и мера, врши полиција када постоји општа сумња о вршењу криминалне или друге друштвено опасне делатности, а њен циљ је да се орган унутрашњих послова упозна и буде у току са разним друштвено штетним појавама, криминогеним факторима и интересантним срединама и да има увид у кретање одређених категорија лица, односно осуђиваних лица, алкохоличара, лица на условном отпусту. Оперативна контрола спроводи се када постоји општа сумња да се врше кривична дела или да одређена лица врше кривична дела, а не и друге друштвено штетне и опасне радње. Она се састоји у предузимању искључиво криминалистичко-оперативних радњи и мера, попут коришћења оперативних веза, уз прецизно регулисање поступка њеног одобравања, вођења и евидентирања у посебном акту министра унутрашњих послова који се односи и на коришћење посебних истаржних техника, односно одређених средства и метода у оперативном раду. [71]

Основна мисија полиције је контрола криминала. Професионална борба полиције против криминала ужива широку јавну подршку због своје суштинске усмерености ка остваривању тог циља.[72]

У борби против криминалитета не учествују све организационе јединице полиције, већ првенствено оне организационе јединице чији је то примарни задатак, односно криминалистичка полиција и полиција опште надлежности. Саобраћајна полиција, гранична полиција и друге организационе јединице, према доступним статистичким подацима о броју откривених и расветљених кривичних дела са веома малим доприносом учествују у сузбијању криминалитета.[73]

[71]Вуковић С., op. cit. стр. 248-249.
[72]Moore M., Trojanowicz R., Keliing G., Crime and Policing, publication of the National Institute of Justice, U.S. Department of Justice, and the Program in Criminal Justice Policy and Management, John F. Kennedy School of Government, Harvard University, 1988, No. 2., pp. 1.
[73]Ibid.

4.2. Унутрашња организација Управе криминалистичке полиције

4.2.1. Организационе јединице надлежне за сузбијање корупције и организованог криминала

Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције уређено је образовање, организација, надлежност и овлашћења државних органа и посебних организационих јединица државних органа, ради откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела одређена тим законом. Када је реч о организационим јединицама Министарства унутрашњих послова, овај Законон предвиђа две организационе јединице и то чланом 6 ставом 1 организациону јединицу за надлежну за сузбијање организованог криминала, а чланом 16 ставом 1 организациону јединицу надлежну за сузбијање корупције.[74]

Чланом 24 ставом 2 истог закона прописана је обавеза похађања програма сталне обуке коју спроводи Правосудна академија, од стране припадника полиције, који обављају послове и задатке у вези са делима из тог закона.[75]

Сагласно одредби члана 25 става 1 Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, лица која врше функцију, односно обављају послове и задатке у организационој јединици надлежној за сузбијање организованог криминала и организационој јединици надлежној за сузбијање корупце, дужна су да пре ступања на функцију, односно рад, доставе Агенцији за борбу против корупције, у писаној форми, тачне и потпуне податке о својој имовини и имовини супружника или ванбрачног партнера, као и малолетне деце уколико живе у истом домаћинству. [76]

4.2.2. Организациона јединица за борбу против корупције

Што се тиче организације и надлежности државних органа у сузбијању корупције, Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, у оквиру Министарства унутрашњих послова као надлежну организациону јединицу предвиђа Одељење за борбу против корупције. Ово

[74]Чл. 6 ст. 1 и чл. 16 Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, Службени гласник РС бр. 94/2016, 87/2018 – др. закон и 10/2023.
[75]Ibid. чл. 24, ст. 2.
[76]Ibid. чл. 25 ст.1.

одељење поступа по захтеву главног јавног тужиоца надлежног вишег јавног тужилаштва. У оквиру ове организационе јединице ради поступања по захтеву надлежног јавног тужиоца одређује се по један полицијски службеник као кординатор свих надлежних јединица полиције. Актом који заједно доносе министар надлежан за послове правосуђа и министар надлежан за унутрашње после уређују се рокови, начин поступања и начин службене комуникације посебних одељења виших јавних тужилаштава и овог одељења. Организација и начин рада овог одељења ближе су уређени актом који доноси министар надлежан за унутрашње послове.[77]

4.2.3.Служба за борбу против организованог криминала

Служба за борбу против организованог криминала, у организационом смислу припада полицији, због чега је систематизоавана у оквиру Управе криминалистичке полиције. Међутим, имајући у виду да она поступа и по налозима и иструкцијама Јавног тужилаштва за организовани криминал у обављању послова откривања, хватања и гоњења извршиоца кривичних дела организованог криминала и тероризма, она се може сматрати и сервисом овог тужилатва.[78] Министар надлежан за унутрашње послове, уз прибављено мишљење главног јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал, поставља и разрешава старешину ове организационе једице и доноси акт који ближе уређује организацију и рад ове организационе јединице, у складу са законом.[79]

Законом је предвиђена обавеза полиције да о евентуалном сазнању о припремању или извршењу кривичних дела из Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, као и о свим преузетим радњама, без одлагања обавести Службу за борбу против организованог криминала и јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал. Након тога, тужилац може наложити полици да у задатом року предузме одређене мере и радње и да га о истим обавести. У случају да полиција уопште не поступи по изадтом налогу или поступи неблаговремено, тужилац може о томе обавестити министра унутрашњих послова или Владу Републике Србије.[80]

---

[77]Ibid. чл.16.
[78]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op. cit., стр. 100-101.
[79]Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, op. cit. чл. 6 ст. 3.
[80]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op. cit.

Ова организациона јединицаје формирана 1. октобра 2001. године као Управа за борбу против организованог криминала. Иако се током 15 година постојања, у неколико наврата мењала њена организација и структура, никада се није мењала њена основна мисија – да се кроз партнерство са органима и институцијама у земљи и сродним полицијским службама других држава, користећи сва расположива законита средства и стечена искуства, што ефикасније супротстави организованом криминалу у Србији и земљама партнерима.[81]

Током свог постојања ова служба настојала је да очува и надогради вредности на којима је и утемељена:

- законитост – као један од носилаца спровођења закона у борби против организованог криминала;
- интегритет – кроз примену највиших професионалних и етичких стандарда у раду;
- одговорност и поштовање – према грађанима, запосленима и партнерима са којима сарађује, закону и достојанству целокупног друштва;
- знање и стручност – кроз стално усавршавање и унапређивање сопствених капацитета и
- флексибилност – као одговор на изазов сталног мењања лица организованог криминала. [82]

Зарад заштите интереса и безбедности грађана и очувања поверења које Служби указују, стратешки императиви у њеном развоју су: разрада и примена методологије рада засноване на прикупљању, процени, анализи, разради и коришћењу обавештајних информација; увођење и усвајање метода којима ће се постићи најделотворнији ефекат против организованог криминала, укључујући и одузимање имовине стечене криминалом; надоградња знања о организованом криминалу, претњама које од њега потичу; одређивање приоритета у борби против организованог криминала на националном нивоу и достизање стадијума безбедности који подразумева одржавање

[81] https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/sbpok, преузето дана 02.09.2026. године
[82] Ibid.

контроле над минималним нивоом организованог криминала, који не угрожава напредак Србије.[83]

Имајући у виду да се ради о форми криминала која се најбрже трансформише, организовани криминал чини посебан изазов за модерну полицију. Управо због тога, стручност запослених у овој служби је кључ у борби против организованог криминала, због чега Служба настоји да својим припадницима омогући редовно похађање обука на тему борбе против организованог криминала, како у земљи тако и у иностранству и да им обезбеди најсавременија средстава за рад, у складу са расположивим буџетским средствима и кроз донације, уз подршку међународних организација и страних полиција.[84]

Кроз своје специјализоване јединице ова служба се бави сузбијањем свих до сада уочених облика организованог криминала: кријумчарења наркотика, трговине људима и илегалних миграција, кријумчарења оружја и експлозива, међународног кријумчарења крадених моторних возила, отмица, изнуда, уцена са елементима организованог криминала, прања новца, корупције, фалсификовања новчаница, превара са платним картицама, високотехнолошког криминала (кривичних дела у вези злоупотреба рачунарских система, злоупотреба и кршења права интелектуалне својине, дечје порнографија). [85]

У обављању задатака на територији целе Републике Србије, ова Служба поступа у складу са Законом о надлежности и организацији државних органа у борби против организованог криминала и корупције, Законом о полицији, Закоником о кривичном поступку, Кривичном законику, Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, Законом о надлежности и организацији државних органа у борби против високотехнолошког криминала и другим прописима. Она са другим државним органима Републике Србије, осим националног законодавства, примењује и међународне конвенције и уговоре релевантне за поље борбе против организованог криминала. Најзначајнији међународни уговор за ову област је Конвенција Уједињених нација о трансанционалном организованом криминалу са доданим протоколима- Протоколом о спречавању, сузбијању и кажњавању трговине људима, посебно женама и децом, Протоколом против кријумчарења миграната копном, морем и ваздухом и

[83]Ibid.
[84]Ibid.
[85]Ibid.

Протоколом против незаконите производње и трговине ватреним оружјем, њиховим деловима и муницијом.[86]

У својим истрагама Служба за борбу против организованог криминала блиско сарађује са Јавним тужилаштвом за организовани криминал и Посебним одељењем за организовани криминал Вишег суда у Београду, под чијом координацијом и поступа у складу са својим полицијским овлашћењима. Она настоји да у своје свакодневно поступање примењује принцип по коме обавештајна информација иницира вођење истраге, кроз постепено уграђивање метода тзв. рада полиције вођеног обавештајним сазнањима ("Intelligence-led policing"). Једна је од пионира у примени савремених метода истрага организованог криминала попут специјалне истражне методе, употребе прикривених иследника, контролисаних испорука, криминалистичко-обавештајне анализе у својим истрагама, паралелне истраге са другим државама, проактивне истраге, иницијативе за увођење праксе заједничких истражних тимова. [87]

Окосницу њеног рада чини сарадња са другим државним органима Републике Србије и међународна сарадња са сродним страним полицијским службама – посредством Интерпола, Европола, SELEC-а и полицијских официра за везу постављених у Републици Србији или задужених за територију Републике Србије из других држава. Када је реч о сарадњи са другим државним органима Републике Србије, ова служба остварује сарадњу како са осталим организационим јединицама Управе криминалистичке полиције и Министарства унутрашњих послова, тако и са другим службама у чијој је надлежности откривање, праћење, документовање, спречавање и пресецање делатности организација и лица усмерених на вршење организованог криминала. Од посебног значаја је сарадња са Безбедоносно-информативном агенцијом, Војнобезбедоносном агенцијом, финансијском и пореском полицијом.[88]

4.2.4.Служба за борбу против наркоманије

Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика као кључна организациона јединица која обавља послове сузбијања кријумчарења наркотика, превенције злоупотребе дрога и координације свих активности усмерених на борбу против дрога на територији Републике Србије, оформљена је крајем 2013. године, у

[86]Ibid.
[87]Ibid.
[88]Ibid.

оквиру Управе криминалистичке полиције Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова. Ова служба у свом саставу има три одељења, два задужена за репресивне активности и једно за превентивну делатност. Акционим планом за Поглавље 24, Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика је одређена за једног од носилаца унапређења националних капацитета за борбу против дрога у оквиру Министарства унутрашњих послова.[89]

Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика покрива и превентивну и репресивну страну борбе против наркотика. Поред овлашћења да као примарна организациона јединица спроводи проактивне истраге у циљу супротстављања недозвољеном промету свих врста наркотика и прекурсора на територији читаве државе, Служба има и мандат да имплементира стратешке пројекте који се тичу превенције злоупотребе дрога. Оквир Службе обухвата и надзор над свим истражним радњама усмереним на сузбијање наркотика, које спроводе подручне полицијске управе заједно са надлежним јавним тужилаштвом, а све у циљу успостављања и одржања еквивалентне праксе и методологије за борбу против наркотика на целој територији државе, као и ширење примера најбоље праксе у превенцији криминала везаног за злоупотребу дрога. Служба константно улаже напоре за унапређење централизованог и стандардизованог система вођења евиденција и прикупљања статистичких података из свог делокруга рада.[90]

Служба остварује одличну сарадњу и то како са органима и инситуцијама наше државе, тако и са бројним страним државама и организацијама. Што се тиче сарадње на нациоанлном нивоу, Служба развија одличну сарадњу са Министарством правде, Јавним тужилаштвом, Министарством здравља, Канцеларијом за борбу против дрога, Управом царине, као и другим релевантним институцијама. На међународном нивоу, Служба остварује сарадњу сабројним државама и организацијама, укључујући и Европол, Интерпол, Еврojt, SELEC, ICITAP и остале.[91]

4.2.5.Служба за борбу против тероризма

[89]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szpniskn, преузето дана 02.09.2026. године
[90]Ibid.
[91]Ibid.

Служба за борбу против тероризма и екстремизма основана је у децембру 2013. године, проширењем Одељења за праћење и истраживање појава тероризма основаног 2007. године. Ова Служба надлежна је за спречавање, откривање и расветљавање кривичних дела повезаних са тероризмом и екстремизмом, као и за откривање и хватање извршилаца ових кривичних дела. Састоји се од Одељења за борбу против тероризма и Одељења за борбу против екстремизма, као и четири теренска одсека, у Београду, Новом Саду, Нишу и Новом Пазару.[92]

Служба за борбу против тероризма и екстремизма континуирано прати све безбедносно интересантне појаве и догађаје на територији Републике Србије и прикупља оперативна сазнања у вези лица, група, организација и покрета чије је деловање повезано или се може довести у везу са тероризмом и/или екстремизмом, а све у циљу спречавања извођења кривичних дела повезаних са тероризмом и екстремизмом у Републици Србији или коришћења територије Републике Србије за припрему или извођење оваквих акција у другим државама, као и спречавања активности пропагирања тероризма и екстремизма, врбовања и регрутовања, те обезбеђивања или прикупљања средства намењених за финансирање ових активности.[93]

У циљу едукације у свим областима рада у борби против тероризма и екстремизма, Служба континуирано прати нова достигнућа кроз посете органима за спровођење закона других земаља, учешћа на домаћим и међународним специјалистичким семинарима, научним и стручним скуповима.[94]

У свом раду Служба остварује блиску сарадњу са другим организационим јединицама Министарства унутрашњих послова Републике Србије, надлежним органима Републике Србије, пре свега правосудним и безбедносно-обавештајним, али и са надлежним институцијама партнерских држава, регионалним и глобалним организацијама и иницијативама.[95]

4.2.6.Служба за откривање ратних злочина

[92]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szbpte, преузето дана 02.09.2026. године
[93]Ibid.
[94]Ibid.
[95]Ibid.

Законом о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине уређено је образовање, огранизација, надлежност и овлашћења државних органа и њихових организационих јединица ради откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела одређена тим законом. Имајући у виду да Служба за откривање ратних злочина непосредно сарађује са Јавним тужилаштвом за ратне злочине на заједничком задатку обезбеђивања релевантних доказа, она се иако у организационом смислу припада органима унутрашњих псолова, може сматрати и сервисом тог тужилаштва јер поступа по његовим налозима и инструкцијама у обављању конкретних послова откривања, кривичног гоњења и суђења учиниоцима кривичних дела из њихове надлежности.[96]

Служба за откривање ратних злочина је специјализована организациона јединица чија је делатност оријентисана на истрагу кривичних дела ратних злочина почињених на територији бивше СФРЈ, у време ратних сукоба у периоду од 1991. до 1999. године. Своје активности спроводи у сарадњи са другим организационим јединицама Министарства унутрашњих послова, надлежним домаћим државним органима, као и међународним институцијама - Међународним комитетом Црвеног крста, ОЕБС - Мисијом у Републици Србији и EULEX - Мисијом на КиМ посредством Координационе управе за Косово и Метохију.[97]

Организациона јединица која је прва започела истрагу ратних злочина је Одсек за ратне злочине. Овај Одсек формиран је 2001. године у оквиру Управе за борбу против организованог криминала Министарства унутрашњих послова, а марта 2004. године прерастао је у Одељење за ратне злочине. Сходно Закону о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, у новембру 2005. године Одељење је трансформисано у Службу за откривање ратних злочина, која и данас функционише у оквиру Управе криминалистичке полиције Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова.[98]

Службу за откривање ратних злочина чине два одељења: Одељење за откривање кривичних дела против човечности и међународног права и трагање за несталим лицима и Одељење за послове сарадње са Хашким трибуналом, оперативну аналитику,

[96]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op. cit., стр. 102.-103.
[97]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szorz, преузето дана 02.09.2026. године
[98] Ibid.

логистичке послове и документовање. У оквиру Одељења за откривање кривичних дела против човечности и међународног права и трагање за несталим лицима налазе се два одсека: Одсек за откривање кривичних дела против човечности и међународног права и Одсек за трагање за несталим лицима. У оквиру Одељења за послове сарадње са Хашким трибуналом, оперативну аналитику, логистичке послове и документовањеналазе се такође два одсека: Одсек за послове сарадње са Хашким трибуналом и Одсек за оперативну аналитику, логистичке послове и документовање.[99]

У свом раду ова служба примењује Закон о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, Кривични законик, Законик о кривичном поступку, Закон о полицији и Закон о сарадњи са Хашким трибуналом.[100]

По захтевима Јавног тужилаштва за ратне злочине за прикупљање потребних обавештења која се односе на проналажење оштећених, обављање разговора са сведоцима, оштећенима и осумњиченима, прикупљање доказа, лишење слободе починилаца, решавање судбине лица несталих у оружаним сукобима на територији бивше СФРЈ, укључујући и откривање масовних гробница и формирање базе података кривичних дела ратних злочина, ова Служба поступа самостално. Такође, Служба поступа и по захтевима Међународног кривичног суда за бившу Југославију посредством Министарства правде који се односе на заштиту сведока и њихових породица чија би безбедност могла бити угрожена након сведочења пред овим судом, обезбеђивања услова за сведочење и пружање техничке помоћи сведоцима, вршење надзора над лицима која су у складу са гаранцијама Владе Републике Србије од стране овог суда привремено пуштенана слободу и над њиховим трансфером.[101]

Старешину ове службе поставља и разрешава министар надлежан за унутрашње послове Републике Србије, при чему своје мишљење даје и јавни тужилац Јавног тужилаштва за ратне злочине. [102]

За сагледање процесног положаја полиције у поступку против учинилаца ратних злочина најбитнија су правила о посебном односу ове службе и Јавног тужилаштва за ратне злочине. Та правила се односе на дужност обавештења јавног тужиоца од стране органа унутрашњих послова, могућност јавног тужиоца да захтева од орагана

[99]Ibid.
[100]Ibid.
[101]Ibid.
[102]Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., op. cit.

унутрашњих послова предузимање одређених мери или радњи, те обавештење о њиховом исходу и обавезу органа унутрашњих послова да јавном тужиоцу пружају одговарајућа обавештења. [103]

4.2.7. Служба за специјалне истражне методе

У саставу Управе за борбу против организованог криминала 2002. године у оквиру Одељења за технику, аналитику и подршку почео је да ради Одсек за примену оперативно-техничких мера. Тај одсек 2004. године прераста у Одељење за оперативну технику Управе за борбу против организованог криминала, које 2006. године постаје Служба за специјалне истражне методе у оквиру Управе криминалистичке полиције.[104]

Служба за специјалне истражне методе је организациона јединица у оквиру Управе криминалистичке полиције, која се бави спровођењем посебних доказних радњи, специјалним истражним техникама, у циљу прикупљања доказа и расветљавања кривичних дела за која је законом предвиђена примена посебних доказних радњи. Ова служба пружа подршку свим полицијским управама, којих укупно има 27, на територији Републике Србије, као и другим оперативним организационим јединицама у оквиру Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова. [105]

У оквиру Службе за специјалне истражне методе постоје три одељења: Одељење за конвенционални надзор, Одељење за електронски надзор и Одељење за експлоатацију и презентацију.[106]

4.2.8. Служба за криминалистичку аналитику

Послови оперативне аналитике постоје још од 2001. године. У почетку они су се обављали у оквиру тадашње Управе за бробу против организованог криминала, а касније је формирано и самостално Одељење за оперативну аналитику у оквиру Управе криминалистичке полиције, које је дана 28.12.2013. године прерасло у Службу за криминалистичку аналитику. Служба за криминалистичку аналитику пружа подршку раду организационим јединицама криминалистичке полиције, како у оперативном и

[103]Шкулић М., Организовани криминалитет-појам и кривичнопроцесни аспект, Досије, Београд, 2003, стр. 228.
[104]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/ssim, преузето дана 02.09.2026. године
[105]Ibid.
[106]Ibid.

обавештајном раду, тако и у изради стратешких анализа и процена. У њој се обрађују, систематизују и обједињују оперативно-обавештајна сазнања и подаци, врши се њихова анализа, сачињавају пресеци и износе сугестије у циљу планирања оперативних мера и радњи, као и извођења оперативних акција. Такође, у њој се врши анализа финансијских трансакција и токова новца, анализа власничких структура и веза између лица, фирми и група, анализа остварених телефонских комуникација и коришћених базних станица, анализа догађаја и др. Криминалистички аналитичари учествују свакодневно у раду оперативних тимова и заједно са радницима оперативних одељења раде на предметима и обрадама које се односе на сузбијање организованог криминала, корупције, тероризма и екстремизма и активно учествују у реализацијама оперативних обрада.[107]

Служба за криминалистичку аналитику обавља и послове евиденција, координације рада и размене података, који су јако битни због обједињавања и анализе оперативног материјала насталог радом криминалистичке полиције у 27 подручних полицијских управа и координације поступања организационих јединица надлежних за борбу против криминала, тако да не долази до преклапања у раду по предметима оперативног рада и оперативним обрадама.[108]

У свом саставу ова служба има три одељења: Одељење за криминалистичко-оперативну и стратешку анализу, Одељење за координацију рада, евиденције и размену података и Одељење за софтверску подршку, обуку и развој.[109]

4.2.9. Служба за сузбијање криминала

Служба за сузбијање криминала организациона је јединица Управе криминалистичке полиције у седишту Министарства унутрашњих послова, која је успостављена 2006. године.[110]

Ова Служба у свом саставу има три одељења која се баве превенцијом и сузбијањем појавних облика привредног и општег криминала и насиља у породици.[111]

---

[107] https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szka, преузето дана 02.09.2026. године
[108] Ibid.
[109] Ibid.
[110] https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szsk, преузето дана 02.09.2026. године
[111] Ibid.

Одељење за сузбијање привредног криминала у свом саставу има четири одсека: Одсек за сузбијање привредног криминала у области заштите производње, животне средине и истраживања пожара и хаварија, Одсек за сузбијање привредног криминала у области ванпривреде и услуга, Одсек за сузбијање привредног криминала у области финансија, осталих новчаних токова и фалсификовања новца и Одсек за сузбијање привредног криминала у области превара, привредног пословања и интелектуалне својине.[112]

У саставу Одељења за сузбијање општег криминала налази се пет одсека: Одсек за сузбијање крвних и сексуалних деликата, Одсек за сузбијање имовинских деликата, Одсек за превенцију и сузбијање деликата опојних дрога, Одсек за потражну делатност и Одсек за превенцију и сузбијање малолетничке деликвенције.[113]

Одељење за превенцију и сузбијање насиља у породици има два одсека: Одсек за превенцију насиља у породици и Одсек за сузбијање насиља у породици.[114]

Служба за сузбијање криминала прати и анализира стање и кретање криминала у Републици Србији и усмерава активности на његову превенцију и сузбијање, нарочито појава које погодују његовом настајању и развоју, учествује у изради плана и вршењу контроле спровођења програма превенције криминалитета. Она усмерава, усклађује и контролише рад линија рада криминалистичке полиције у подручним полицијским управама, пружа стручну помоћ и непосредно се укључује у расветљавању најтежих и најсложенијих кривичних дела, остварује увид у поступање и вршење контроле линија рада криминалистичке полиције у подручним полицијским управама у области превенције, откривања и сузбијања криминалитета, на основу чега усмерава и даје упутства за рад, налаже мере за повећање ефикасности и ефективности сузбијања појединих облика криминалитета и унапређење организације и методологије рада надлежних линија рада криминалистичке полиције у подручним полицијским управама. Такође, она прати организацију и методологије извршавања послова из делокруга службе и предузима мере за њихово побољшање, анализира редовне а по потреби, захтева израду ванредних извештаја и планова рада, доставља податаке у вези са радом службе и линија рада криминалистичке полиције у подручним полицијским управама. Ова служба остварује сарадњу са са организационим јединицама Управе

[112]Ibid.
[113]Ibid.
[114]Ibid.

криминалистичке полиције и Министарства унутрашњих послова, правосудним и другим државним органима, као и другим организацијама и телима ради подизања нивоа ефикасности борбе против криминала.[115]

4.2.10. Служба за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике

Служба за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике састоји се од Одељења за криминалистичко-обавештајне послове и Одељења за прикривене иследнике.[116]

Одељење за криминалистичко-обавештајне послове је савремена, ефективна, ефикасна и економична јединица Министарства унутрашњих послова Републике Србије, која значајно доприноси спречавању и сузбијању криминала на територији читаве државе, нарочито у области организованог криминала, корупције, тероризма и тешких кривичних дела.[117]

Одељење за криминалистичко-обавештајне послове је формирано 2002. године у оквиру Управе за борбу против организованог криминала. Првобитни назив овог одељења био је Одељење за оперативно-обавештајне послове. У његовој надлежности, која се простирала на целу територију Републике Србије, било је прикупљање података и информација из области организованог криминала. У састав овог одељења налазило се седам одсека. Након организационих променама 2005. године од Одељења за криминалистичко-обавештајне послове и Одељења за аналитику Управе за борбу против организованог криминала формирана је Служба за криминалистичко-обавештајне и аналитичке послове, а ОКОП је добио садашњи назив - Одељење за криминалистичко-обавештајне послове. Током 2006. године од Одељења за криминалистичко-обавештајне послове и Одељења за прикривене иследнике је формирана нова Служба за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене

[115]Ibid.
[116]https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szkop+i+pi, преузето дана 02.09.2026. године
[117]Ibid.

исленике, а ОКОП је проширен на десет одсека. Оваква организациона структура пристутна је и данас је уз мање измене.[118]

У надлежности Одељења за криминалистичко-обавештајне послове је прикупљање, процена, обрада и анализа података и информација о криминалитету, превасходно у циљу спречавања и сузбијања организованог криминалитета, корупције, тероризма, откривања и расветљавања тешких кривичних дела и сагледавања актуелних безбедносних проблема. На основу спроведених криминалистичко-обавештајних послова, ово одељење сачињава криминалистичко-обавештајне производе: оперативне извештаје, оперативне информације и аналитичке пресеке сазнања, које доставља руководиоцима Управе криминалистичке полиције ради доношења одлука и предузимања оперативних мера и радњи. Такође, одељење идентификује организоване криминалне групе и појединце (вишеструки повратници, професионалци, специјалисти за вршење одређених кривичних дела) и успоставља и води оперативне контроле према предметним ентитетима. Уколико је за свеобухватно сагледавање нових појавних облика криминалитета, појава или догађаја или конкретних активности криминалних група потребан дужи временски период, Одељење може отварати и води предмете оперативног рада и обавештајна истраживања. Такође, по захтеву оперативних јединица, Одељење може вршити провере и активним учешћем у оперативним обрадама пружати подршку овим јединицама за реализацију предмета који су у току.[119]

Ово Одељење један је од носилаца активности на успостављању полицијско-обавештајног модела, као најсавременијег модела за управљање полицијским пословима, заснованог на криминалистичко-обавештајним производима. Такође, Одељење активно учествује у доношењу нормативних прописа који уређују област криминалистичко-обавештајних послова. У складу са позитивним законским прописима, Одељење размењује криминалистичко-обавештајне информације са полицијама других држава. Поред напред наведеног, Одељење је надлежно и за обављање криминалистичко-обавештајних послова на националном нивоу, односно на целој територији Републике Србије. Што се организације тиче, ОКОП се сатоји од десет одсека формираних по територијалном принципу, при чему сваки одсек обухвата месну надлежност две до три подручне полицијске управе и припада Служби за

[118]Ibid.
[119]Ibid.

криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике Управе криминалистичке полиције.[120]

Одељење за прикривене иследнике је специјализована, ефективна и ефикасна јединица Министарства унутрашњих послова Републике Србије која значајно доприноси спречавању и сузбијању криминала у Републици Србији, а нарочито у области организованог криминала, корупције, тероризма и тешких кривичних дела.[121]

Одељење за прикривене иследнике је формирано почетком 2006. године у оквиру Управе криминалистичке полиције, односно Службе за специјалне истражне методе. У складу са новом организационом структуром током 2006. године формирана је садашња Служба за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике која је и данас актуелна. Организационо, Одељење за прикривене иследнике припада Управи криминалистичке полиције, Служби за криминалистичко-обавештајне послове и прикривене иследнике. Што се тиче унутрашње структура Одељења, исто се састоји од Одсека за припрему операција прикривених иследника и Одсека за реализацију операција прикривених иследника.[122]

Ангажовање прикривених иследника, као посебну доказну радња, одређује судија за претходни поступак са образложеном наредбом, према лицу за које постоје основи сумње да је учинило кривично дело из члана 162 Законика о кривичном поступку, у случајевима када се на други начин не могу прикупити докази за кривично гоњење или би њихово прикупљање било знатно отежано. Прикривени иследник, је по правилу, овлашћено службено лице органа унутрашњих послова, безбедосно-информативне агенције или војно безбедносне агенције, а када то захтевају посебне околности случаја и друго лице, које може бити и страни држављанин. Подаци о незаконитим активностима организоване криминалне групе или осумњичених које он прикупља, у одређеном временском периоду, могу послужити као доказ у кривичном поступку. Током свог ангажовања прикривени иследник се убацује у криминалну групу како би сагледао појаве, прикупио податке и доказе ради вођења кривичног поступка. Активности које он предузима усмерене су на спречавање и откривање кривичних дела организованог криминала и тајног су крактера. Прикривени иследника се ангажује у складу са одредбама Законика о кривичном поступку Републике Србије. Његово

[120]Ibid.
[121]Ibid.
[122]Ibid.

ангажовање траје онолико колико је потребно да се прикупе докази, а најдуже годину дана. На образложени предлог јавног тужиоца, судије за претходни поступак трајање ове посебне доказне радње може се продужити за најдуже шест месеци.[123]

4.2.11. Национални криминалистичко-технички центар

Национални центар за криминалистичку форензику Управе криминалистичке полиције, у оквиру свог делокруга рада врши форензичка вештачења и обезбеђује материјалне доказе за потребе кривично-процесног система Републике Србије. Прва је акредитована организациона јединица Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Његова акредитација у складу је са захтевима међународног стандарда ISO/IEC 17025:2006 (ISO /IEC 17025:2005) од 28.08.2014. године на основу чега му је од стране Акредитационог тела Србије издат Сертификат о акредитацији - акредитациони број 01-413. Пуноправни је активни члан Европске мреже форензичких института „ENFSI“ и активно учествује у раду већине радних група ове организације.[124]

Национални центар за криминалистичку форензику спроводи форензичка вештачења из следећих области: ДНК, опште биологије, судске медицине, трасологије, балистике, физичке-хемије (дроге, експлозиви и др.), токсикологије, форензичке психологије и полиграфских испитивања, дактилоскопије. Такође врши и вештачења која се односе на документа и рукопис, форензичку акустику, фото и видео-материјале, али и електронска и информатичка форензичка вештачења. Овај Центар поступа по захтевима и наредбама органа који воде поступак – организационих јединица Дирекције полиције Министраства унутрашњих послова Републике Србије, тужилаштава и судова на свим нивоима, као и по захтевима других надлежних државних органа.[125]

НЦКФ врши управни, инспекцијски и инструктивни надзор рада оперативне криминалистичке технике подручних полицијских управа. Он организује, координира и непосредно учествује у раду екипе за вршење комплексних увиђаја и форензичке обраде лица места тешких кривичних дела, у циљу обезбеђења материјалних трагова.

[123]Ibid.
[124]https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/nacionalni+centar+za+kriminalisticku+forenziku, преузето дана 02.09.2025. године
[125]Ibid.

Директно сарађује са свим службама криминалистичке полиције, координира радом криминалистичке технике током спровођења оперативно-тактичких и истражних радњи, у циљу обезбеђења материјалних трагова.[126]

Национални центар за криминалистичку форензику остварује сарадњу са надлежним тужилаштвима и судовима, непосредно учествује у раду екипе за идентификацију жртава у масовним несрећама и елементарним непогодама и врши тренинг и обуку службеника криминалистичке технике из области послова форензичке обраде лица места. Такође, остварује сарадњу са релевантним међународним организацијама у циљу усвајања савремених метода рада и примене искустава најбољих примера из праксе у области форензичких вештачења и форензичке обраде лица места кривичног дела.[127]

[126]Ibid.
[127]Ibid.

V СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ОБУКА ПРИПАДНИКА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ

Рудолф Арчибад Рајс, велики криминалиста и пријатељ Србије и српског народа, на просторима ове државе зачео је идеју о стварању модерне, професионалне и стручне полицијске службе. Он је једном приликом рекао: „Ви се у полицији нећете обогатити, али ћете зато ипак имати то задовољство да сте радили за вашу земљу и да припадате елити ваше нације“. Институције су ефикасне колико и људи који их чине. Самим тиме, када се говори о полицији као институцији и полицијским службеницима као кључној компоненти те организације, потреба за стручним кадровима преводи се као императив. Квалитетна и разноврсна обука полицајаца је суштинска руда за ковање полицијског професионализма и перформанси. Она је потреба данашњице и веран пратилац полицијске реформе.[128]

Прва полицијска школа у Београду, основана је на основу посесбне Уредбе Министрства унутрашњих дела. Свечано је отворена 8. фебруара 1922. године. То је била приватна школа коју је организао Рајс. Наставу у њој, држали су како виши чиновници Министарства, односно стручњаци из праксе, тако и универзитетски професори. Школа је радила две године, а о њеном успеху довољно говори чињеница да су они који су је завршили били најбољи иследници. Постпојале су чак и идеје да Рајсвова полицијска школа буде одељење Правног факултета у Београду, али је она нешто касније ипак прерасла у Централну полицијску школу у Земуну. Виша школа унутрашњих послова у Земуну основан је 1972. година и она је у потпуности преузела интегративни приступ обуци и школовању кадрова за потребе Министратсва унутрашњих послова, а првенствено за потребе криминалистичке полиције, за коју је током 30 година постојања реализовала 22 курса. У том периоду јавља се идеја да се за потребе криминалистичке полиције развијају програми обука у области сузбијања општег криминала, привредног криминала, организованог криминала, криминалистичке технике, оперативне криминалистичке информатике и аналитике.[129]

Обука подразумева два комплетирана, али засебна процеса, а то су процес стручног оспособљавања и процес стручног усавршавања. Она је нормативно-правно уобличена

[128]Бркић Ж., Специјалистичка обука криминалистичке полиције у Србији са освртом на системе неких других земаља, Страни правни живот, Институт за упоредно право, Београд, 2016, стр. 191-192.
[129]Ibid. стр. 194-195.

Законом о полицији и Уредбом о стручном оспособљавању и усавршавању у Министарству унутрашњих послова. Чланом 131 ставом 1 Закона полицији прописано је да се под обуком запослених у Министарству унутрашњих послова, у сврху каријерног развоја подразумева стицање и унапређење знања, вештина и ставова са циљем повећања ефикасности и ефективности у обављању полицијских и других унутрашњих послова. Ставом 2 истог члана прописано је да се обука спроводи у организацији организационе јединице надлежне за послове управљања људским ресурсима, а планира се и реализује кроз стручно оспособљавање и усаврашавање, на основу исказаних потреба огранизационих јединица Министарства унутрашњих послова, као и на основу резултата добијених системом оцењивања. Сходно ставу 3 истог члана, стручно оспособљавање се реализује путем основне полицијске обуке, специјалистичке обуке, обуке за ниво руковођења и полицијске обуке основног нивоа.[130]

Чланом 32 ставом 1 Уредбе о стручном оспособљавању и усавршавању у Министарству унутрашњих послова прописано је да основна полицијска обука има за циљ оспособљавање полазика за законито и ефикасно обављање послова и задатака униформисаног полицијског службеника, на радном месту полицајца или полицајца за одређену област рада, а ставом 2 ситог члана прописано је да се ова обука реализује у Центру за основну полицијску обуку и другим организационим јединицама Министарства унутрашњих послова. [131]

Основна полицијска обука данас се реализује у Центру за основну полицијску обуку у Сремској Каменици. По завршетку обуке у овом Центру, полазници полажу завршни испит. Полазници који положе завршни испит заснивају радни однос у Министарству унутрашњих послова и у статусу полицајца приправника упућују се на стручну обуку у организационе јединице Дирекције полиције, где се даље по посебном програму, уз учешће полицајца ментора, оспособљавају за самосталан рад на радном месту униформисаног полицијског службеника, за које је прописана средња стручна спрема. Након успешно завршеног стручног оспособљавања, приправник, стиче право на

[130]Чл. 131 ст. 1, 2 и 3 Закона о полицији, Службени гласник РС бр. 6/2016, 24/2018 и 87/2018.

[131]Чл. 32 ст. 1 Уредбе о стручном оспособљавању и усавршавању у министарству унутрашњих послова, Службени гласник РС бр. 42/2017, 56/2018, 34/2019, 11/2020, 24/2021, 49/2022, 54/2023 и 78/2024.

полагање стручно испита. Успешним полагањем тог испита приправник стиче, односно добија звање млађег водника полиције.[132]

Специјалистичком обуком запослени у Министарству унутрашњих послова усвајају знања, стичу вештине и ставове неопходне за компетентно обављање полицијских и осталих послова у одређеној области рада тог министарства, као и додатна знања, вештине и станове, са циљем повећања ефикасности и ефективности у обављању послова. Она се организује и реализује као основна специјалистичка обука, курс и селекциона обука. Основном специјалистичком обуком запослени у Министарству унутрашњих послова усвајају знања, стичу вештине и ставове неопходне за компетентно обављање полицијских и осталих послова у одређеној области рада Минситарства. На курсу, запослени у Министарству унутрашњих послова, усвајау додатна знања и стичу додатне вештине и ставове неопходне за ефикасно обављање уско специјализованих послова и задаатака у оквиру одређене области рада. Селекциона обука подразумева вид усвајања знања, вештина и ставова, а изводи се по потреби у специјалној јединици полиције, посебним јединицама полиције, специјализованим тимовима сектора надлежног за ванредне ситуације и по потреби у другим организационим јединицама, ради припремања и селекције кандитата за рад у тим јединицама или тимовима.[133]

Обука за ниво руковођења омогућава усвајање специфичних знања, стицање вештина и ставова потребних за ефикасан и ефективан рад у Министарству унутрашњих послова на извршавању послова и задатака руководећег радног места на оперативном, средњем, високом и статешком нивоу. Организује се и реализује у складу са прописима који уређују каријерни развој запослених у том Министартву.[134]

Полицијском обуком основног нивоа, запослени у Минситартву унутрашњних послова који нису завршили основну полицијску обуку, курс за полицајце, Средњу школу унутрашњих послова, Вишу школу унутрашњих псолова, Полицијску академију, основне струковне или основне академске студије Криминалистичко-полицијске академије односно Криминиластичко-полицисјког универзитета, усвајају знања, стичу

[132] https://www.copo.edu.rs/centar-za-osnovnu-policijsku-obuku/programi-obuke/, преузето дана 02.09.2026. године
[133] Уредба о стручном оспособљавању и усавршавању у министарству унутрашњих послова, op. cit. чл. 83 ст. 1, чл. 84 и чл. 85.
[134] Ibid. чл. 87.

вештине и статове неопходне за обављање полицијских и осталих послова у одређеној области рада тог Министарства. [135]

Стручно усавршавање запослених у Министартсву унутрашњих послова подразумева континуирано унапређивање и развијање стеченог знања и усвајање нових знања, вештина и ставова, који су проистекли из праксе, научно истраживачког рада или нових нормативних уређења одређених области, с циљем законитог, ефикасног и безбедног обављања послова. Ораганизује се и реализује у оквиру Министарства унутрашњих послова, кроз сталну и додатну обуку, стручне скупове и студијске посете.[136]

[135]Ibid. чл. 86.
[136]Ibid. чл. 88 ст. 1 и 2.

VI САРАДЊА УПРАВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ СА ЈАВНИМ ТУЖИЛАШТВОМ И СУДОМ

Полиција представља државни орган који међу првима реагује на извршено кривично дело и која сходно законону и другим правим актима, предузима све неопходне мере за проналажење и хтавања учинилаца кривичних дела и обезбеђивања доказа за успешко вођење кривичног поступка. У тим активностима она не учествује сама, већ са осталим субјектима антикриминалне борбе, односно са јавним тужилаштвом и судом. Међусобни однос ова три органа, одређен кроз законконску регулативу и на том основу створену праксу, представља значајан чинилац у борби против криминалитета.[137]

Темељ борбе против криминалитета представља однос јавног тужилаштава и полиције. Од природе и динамике њиховог односа умногоме зависи њихов појединачни успех, али и успех државе у борби против криминалитета. Однос између полиције и тужилаштва везан је за једна од најзначајнијих сегмената кривичног поступка – предистаражни поступак, који претходи формалној истрази јавног тужиоца и сам по себи представља неку врсту неформалне истраге, јер је његова основна сврха да истражи постојање кривичног дела. Сходно Законику у кривичном поступку, полиција у предистражном поступку, представља неку врсту сервиса јавног тужиоца. Јавни тужилац формално руководи предистражним поступком и има право да полицији изадаје обавезујуће налоге. У сврху гаранције руководеће улоге јавног тужиоца у односу на полицију, јавном тужиоцу стоје на располагању процесни механизми деловања на полицију. Уколико однос између јавног тужиоца и полиције не остварује у потпуности сврху предвиђену Закоником о кривичном поступку, то ће се првенствено одразити на квалитет истраге, а затим и на оптужење и на даљи ток постука. Некада се за неуспех у појединим случајевима кривичног процесуирања оквиљују управо јавни тужилац и полиција, јер се накнадно може установити да су у предистражном поступку направљени пропусти, које у даљем току, однсоно даљим фазама поступка није могуће исправити или амортизовати. Имајући у виду наведено, односно чињеницу да је предистражни поступак од одлучујућег значаја за кривични поступак, може се и закључити да од односа јавног тужиоца и полиције у многоме зависи успешност истраге и даље тога поступка, као и да је значај предистражног поступка далеко већи

[137]Милидраговић Д., op.cit., стр. 72.

него што то на први поглед делује. Кривични поступци у којима је претходио свеобухватно и квалитетно спроведен предистражни поступак, окончавају се ефикасније и са већом успешношћу. Због свега напред наведеног од суштинске је важности да координација између јавног тужилаштва и полиције буде уиграна и беспрекорна, тако да орган делује са свог аспекта, а у јединственом циљу.[138]

Одређену улогу у предистаржном поступку има и суд, односно судија за претходни поступак, који на пример, одлучује о спровођењу одређених посебних доказних радњи, доноси наредбу о претресању стана, других просторија или лица, одобрава разговор са лицем које се налази у притвору.[139] Улога полиције у кривичном поступку, не окончава се окончавањем поступка пред јавним тужилаштвом, јер у случају неодазивања по позивима упућеним од стране суда окривљеном и сведоцима, полиција на захтев суда може предузети одређене мере за обезбеђење присуства тих лица поступцима који су покренути пред судом.

[138]Недић С., Дедић М., Сарадња полиције и тужилаштва након почетка примене новог Законика о кривичном поступку, у: Јавно тужилаштво и полиција, Изазови тужилачке истраге, 2017, стр. 55-56.
[139]Милидраговић Д., op. cit., стр. 73.

VII МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА УПРАВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Класичан (општи) криминалитет, кога углавном чине кривична дела из области имовинксог карактера, као и дела којима се напада на живот и тело као универзалне вредности, данас је најчешћи у пракси. Имајући у виду официјелне сатистике већине земаља кривична дела из области класичног криминала су најмасовнија. Извршиоци ових кривичних дела чине све како не би били откривени, па је самим тим превентива и откривачка улога полиције и других органа веома важна. Они се удаљавају са места извршења кривичног дела и из „шире зоне конфликата“, а веома често и беже у друге суседне државе. Управо је због тога, у циљу откривања кривичних дела, њихових извршилаца и процесуирања истих пред надлежним органима, неопходна међународна полицијска сардња дражава. Смисао те међународне полицијске сарадње је, с једне стране је да сваки извршилац кривичног дела буде откривен и санкционисан, а са друге сране да свака жртва доживи сатисфакцију и да друштво прихвати задовољење правде. Иако су државе мотивисане за сарадњу у областима које их највише погађају (илегална производња и промет опојних дрога, кријумчарење, фалсификовање), међународна полицијска сардња се одвија и у погледу осталих тешких облика криминалитета (трговима људима, сајбер криминалитет, високотехнолошки криминалитет и др.) који такође тангирају интересе дражава и међународне заједнице у целини.[140]

Међународна безбедност не представља само збир појединачних националних безбедности, већ подразумева и опредељење за одређене вредности – како у међународним односима, тако и у односима унутар националних држава.[141]

Управа за међународну оперативну полицијску сарадњу је оперативна управа у Дирекцији полиције, основана 2010. године одлуком Владе Републике Србије. Формирана је због неопходности да се у складу са европским интеграцијама образује Заједничко тело за реализацију и унапређење међународне оперативне полицијске сарадње у вези са сузбијањем криминала. Управа у свом саставу има: Одељење за послове Интерпол-а, Одељење за послове Европол-а, Одељење за координацију

[140]Никач Ж. Међународна полицијска сарадња, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2015, стр. 100 и стр. 109.
[141]Grizold, A. (1994). The Concept of National Security in the Contemporary World. International Journal on World Peace, Vol.11, No.3, pp. 42.

осталих видова међународне сарадње и Одељење за оперативно дежурство и обраду података.[142]

Одељење за послове ИНТЕРПОЛ-а, односно Национални централни биро ИНТЕРПОЛ-а Београд, део је Управе за међународну оперативну полицијску сарадњу који представља контакт тачку Министарства унутрашњих послова за комуникацију између српске полиције и страних полицијских служби путем ИНТЕРПОЛ-овог заштићеног комуникационог канала за размену података од оперативног полицијског значаја. Основне активности овог одељења су расписивање ИНТЕРПОЛ-ових потерница, трагање за лицима за којима су расписане међународне потернице страних држава у Србији и трагање за лицима у иностранству за којима су расписане међународне потернице надлежних органа Републике Србије, координација и реализација у вези са пословима екстрадиције са страним државама и нашим надлежним органима, послови међународне правне помоћи, помоћ државама чланицама ИНТЕРПОЛ-а и другим међународним организацијама у вези са истрагама кривичних дела са којима се доводе у везу српски држављани или имају елемент иностраности, кооперација са другим домаћим органима који не припадају МУП-у и органима страних државама, едукација полицијски службеника, како Одељења, тако и других организационих јединица МУП-а, промовисање ИНТЕРПОЛ-а у Републици Србији. Основне области у којима се остварује сарадња са страним полицијским службама су области криминала, које су најраспрострањеније у Републици Србији и иностранству: кријумчарење и илегална трговина опојним дрогама, илегалне миграције, тероризам, имовински деликти, привредни криминал и прање новца, високотехнолошки криминал, еколошки криминал и фалсификовање путних исправа и осталих личних докумената.[143]

Одељење за послове ЕВРОПОЛ-а, Управе за међународну оперативну полицијску сарадњу, је национална контакт тачка између ЕВРОПОЛ-а, држава чланица ЕУ и трећих страна-оперативних партнера и надлежних националних служби (полиција, царина, Управа за спречавање прања новца и др). Размена информација између ЕВРОПОЛ-а и Националних јединица се реализује путем криптографски заштићене

[142] https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/Uprava%20za%20medjunarodnu%20operativnu%20policijsku%20saradnju/!ut/p/z1/fY1BDsIgEEWvwgXMIFoSl8YFiS1xZdLOxkykVmgFQgsLTy8ncPdf8vIIPSAnoqdaLPB01J5QPm4nbTcKy5a1UnBz7JtlFbHA284XAH_C7Ugkr7oCTDS9t5Z_wrQ32OiQuxL7DMalz2lYHxmIY6pXpc6Y1js07p1zmylRMa7DHHG4Qe37HXK/, преузето дана 02.09.2026. године

[143] Ibid.

интернет везе СИЕНА. Сарадња између ЕВРОПОЛ-а, држава чланица ЕУ и трећих страна-оперативних партнера одвија се када расположиви подаци указују на умешаност организованих криминалних група и када су испуњени одређени услови (учешће најмање две државе чланице ЕУ, као и да је кривично дело у надлежности ЕВРОПОЛ-а). Законски оквир за функционисање ЕВРОПОЛ-а у Републици Србији је Закон о потврђивању споразума о оперативној и стратешкој сарадњи између Републике Србије и Европске полицијске канцеларије.[144]

Сврха Управе за међународну оперативну полицијску сарадњу је размена информација од међународног значаја које се односе на сузбијање криминала. Она је настала издвајањем организационих целина намењених за међународну оперативну полицијску сарадњу из Управе криминалистичке полиције. [145]

[144]Ibid.
[145]Субошић Д., Стевановић О., op.cit., стр. 231

VIII КРИМИНАЛИСТИЧКА ПОЛИЦИЈА У УПОРЕДНОМ ПРАВУ

8.1. Криминалистичка полиција Црне Горе

Законом о унутарашњим пословима Црне Горе прописано је да се полицијски послови обављају са циљем да се обезбеди једнака заштита безбедности, права и слобода, примени закон и обезбеди владавина права. Обављање тих послова заснива се на начелима законитости, професионализма, сарадње, сразмерности у примени овлаћења, ефикасности, непристрасности, недискриминације и благовремености. [146]

Што се тиче унутрашње организације Управе полиције Црне Горе, у њеном саставу налазе се Јединице, Сектори, Одељења и Центри.[147]

У Сектору за борбу против организованог криминала, између осталих послова, врше се послови које се односе на сузбијање и расветљавање кривичних дела и координирање рада оперативних полицијских структура на превенцији и откривању кривичних дела, праћење и анализање стања и кретања криминалитета, утврђивање приоритета у сузбијању криминалитета, предузимање мера и активности у спречавању и откривању кривичних дела из области општег криминалитета, малолетничке деликвенције, спречавању вршења кривичних дела против службене дужности, сложених облика економског криминала, спровођење сложених финанскијских истарага и сузбијање еколошког криминала и анализирање стања и кретања криминала, проналажење и лишавање слободе учинилаца кривичних дела, сузбијање и расветљавање кривичнх дела организоване сарадње и корупције, спречавање и расветљавање кривичних дела из области високотехнолошког криминала, парћење и анализирање стања и кретања организованог криминала, отклањање и неутралисање криминалних група које делују на националном и међународном нивоу, откривање центара организованог криминала, утврђивање приоритета у сузбијању организваног криминала, послови међународне оперативне полицијске и правосудне сарадње, сарадња са криминалистичким службама других држава. Сви послови у надлежности овог Сектора обављају се у његовим унутрашњим организационим јединицама. У свом саставу, овај Сектор има Јединицу за криминалистичко тактичке послове, Одсек за сузбијање општег криминалитета, Групу за сузбијање крвних и сексуалних деликата,

[146] Чл. 12 и 11 Закона о унутрашњим пословима Црне Горе, Службени гласник ЦГ, бр. 44/2012, 36/2013, 1/2015 и 87/2018

[147] https://www.gov.me/clanak/organizacija-uprave-ppolicije, преузето дана 02.09.2026. године

ПЕХ, напада на новинаре и представнике медија, Групу за сузбијање имовниских делиакта, Групу за сузбијање малолетничке деликвенције и насиља у породици, Групу за полиграфско испитивање и оперативно криминалистичку технику, Одсек за сузбијање сложених облика економског криминала и спровођење финанскијских истрага, борбу против корупције и еколошког криминала, Група за борбу против корупције, Групу за сузбијање сложених облика економског криминала и финансијских исрага, Групу за сузбијање еколошког криминала, Одсек за борбу прозив дроге, Групу за борбу против кријумчарења, Групу за борбу против злоупотребе дрога, Одсек за специјалне истражне методе, Одсек за криминалистичко-обавештајне послове, Одсек за заштиту сведока, Одсек за међународну оперативну полицјску сардњу, Групу за потражну делатност и међународне циљане потраге, Групу за међународне расписе, објаве и екстрадикције, Групу за међународну оперативну сардњу, Групу за подршку и унапређење рада Одсека, Одсек за сузбијање кривичних дела трговине људима, кријумчарења људи и илегалних миграција, кријумчарења оружја и експлозивних материја и кривичних дела против других добара заштићених међународним правом, Групу за сузбијање кривичних дела трговине људима, Групу за сузбијање кривичних дела кријумчарења људи и илегалних миграција, Групу за сузбијање кријумчарења оружја и експлозивних материја и кривичних дела против других добара заштићених међународним правом.[148]

8.2. Криминалистичка полиција Републике Српске

Управа криминалистичке полиције Републике Српске надлежна је да врши обраду најсложенијих кривичних дела, врши послове контроле, надзора и инструкривног усмеравања рада свих организационих и јединица за подршку криминалистичке полиције на пословима борбе против кривичних дела у области општег криминалитета, привредног криминалитета и корупције и високотехнолошког криминалитета, уз подршку криминалистичко-обавјештајних анализа, криминалистичко-техничких метода и средстава, посебних оперативних послова и потрага, врши послове борбе против општег криминалитета почињеног од стране криминалних група, обавља послове из области оперативних анализа,врши надзор над законитошћу рада организационих јединица, одређује рокове, одређује обавезе полицијским управама у

[148]Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији Министратва унутрашњих послова, Подгорица, 2026.

области контроле наложених мера, прати реализацију, предлаже санкције и мере унапређења,прати кретање и појавне облике вршења кривичних дела из делокруга малолетничке делинквенције и насиља у породици, прати, проучава и анализира стање, кретање и појавне облике криминалитета и примену криминалистичко-техничких метода, криминалистичко обавештајне анализе и посебних оперативних послова, усмерава рад других организационих јединица на пословима криминалитета, предузима мере на унапређењу организације, врши послова побољшања ефикасности у борби против криминалитета, припрема подзаконске прописе којима се регулише рад и поступање у борби против криминалитета, припрема програме стручног оспособљавања и усавршавања, припрема аналитичко-информативне материјале из делокруга рада, остварује потребну сарадњу са другим републичким органима управе и органима на нивоу БиХ, објављује - расписује потернице и објаве, врши циљане потраге, издаје регистар и гласник потерница, непосредно планира, организује и руководи активностима потражне делатности за одређеним траженим лицима и починиоцима најтежих кривичних дела на нивоу Републике Српске и БиХ, као и на међународном нивоу. Она сарађује са организационим јединицама Министарства, као и са другим органима и организацијама у спровођењу задатака из своје надлежности, остварује међународну сарадњу у циљу лишавања слободе тражених лица, те проналаска несталих лица, несталих и отуђених предмета и уметнина и поступа по захтевима других држава, поступа по релевантним сазнањима обавештајно-безбедносне службе када се односе на делокруг рада Управе, прикупља и обрађује информације о свим појавним облицима високотехнолошког криминалитета, планира и врши проактивно и реактивно прикупљање, процену и анализу обавештајних података, планира, организује и спроводи превентивне активности са циљем превенције свих видова високотехнолошког криминалитета, учествује у изради стратешких, оперативних докумената и превентивних докумената и материјала, развија и унапређује опративне методе и средства, врши послове прикупљања, систематизовања и обраде документације неопходне за спровођење финансијских истрага у циљу идентификовања и откривања имовине стечене извршењем кривичног дела, утврђује начин стицања имовине и пренос исте од стране осумњиченог на повезана трећа лица и законите приходе, доказује очигледану несразмеру између имовине и законитих прихода, а све у складу са одредбама Закона о одузимању имовине стечене извршењем кривичног дела, остварује међународну сарадњу у области општег криминалитета, финансијских истрага и спречавања прања новца, високотехнолошког криминалитета,

других облика привредног криминалитета и корупције, као и у области потражних делатности и циљаних потрага.[149]

Што тиче унутрашње организације Управе криминалистичке полиције Републике Српске, она у свом саставу има Јединицу за општи криминалитет, Јединицу за високотехнолошки криминалитет и Јединицу за привредни криминмалитет. У саставу Јединице за општи криминалитет налази се Одељење за општи криминалитет у чијем се сатаву налази Тим за малолетничку деликвенцију и Одељење за потраге и криминалистичко – обавештајне анализе (КОА) у чијем се саставу налази Тим за циљане потраге. Јединица за високотехнолошки криминалитет у свом саставу има Одељење за високотехнолошки криминалитет. У саставу Јединице за привредни криминалитет налази се Одељење за привредни криминалитет и корупцију и Одељење за финансијске истраге и прање новца.[150]

8.3. Криминалистичка полиција Републике Хрватске

Управа криминалистичке полиције Републике Хрваткse прати и анализира стање и кретање целокупног криминалитета и сарађује с другим јединицама у подручју организације, превенције и надзора криминалитета, непосредно спроводи најсложенија криминалистичка истраживања на националном нивоу те надзире спровођење истих, пружа стручну помоћ полицијским управама с циљем откривања и трагања за учиниоцима, њиховог пријављивања и привођења надлежним правосудним органима, одређује приоритете у сузбијању криминалитета, надзире рад полицијских управа у оквиру своје надлежности, утврђује и развија методологију сузбијања криминалитета, суделује у међународним активностима и у спровођењу међународних пројеката, као и у предлагању и изради нормативних аката, сарађује с другим министарствима и државним телима и криминалистичким полицијама других земаља, дефинише стратешке циљеве, израђује и прати показатеље резултата рада и успешности, утврђује ризике, надзире постављене посебне циљеве у стратешким плановима, извештава о реализацији постављених циљева, координира израду стратешких планова на нивоу Управе и припрема, усклађује и спроводи пројекте из делокруга рада Управе. За обављање послова из њене надлежности установљени је Полицијски национални уред за сузбијање корупције и организованог криминалитета, Сектор општег криминалитета

[149] https://mup.vladars.rs/lat/policija/uprava-krim-policije#jumptopost, преузето дана 02.09.2026. године
[150] Ibid.

и међународне полицијске сарадње, Криминалистичко-обавештајни сектор и Служба за заштиту сведока.[151]

За обављање послова из делокруга рада Полицијског националног уреда за сузбијање корупције и организованог криминалитета установљена је Служба организованог криминалитета, Служба криминалитета дрога, Служба привредног криминалитета и корупције, Служба тероризма, Служба за сузбијање корупције и организованог криминалитета Загреб, Служба за сузбијање корупције и организованог криминалитета Ријека, Служба за сузбијање корупције и организованог криминалитета Сплит и Служба за сузбијање корупције и организованог криминалитета Осијек.[152]

У саставу Сектора општег криминалитета и међународне полицијске сарадње, за обављање послова из његове надлежности формирана је Служба општег криминалитета, Служба ратних злочина, Служба криминалистичке технике и Служба за међународну полицијску сарадњу.[153]

За обављање послова из делокруга рада Криминалистичко-обавештајног сектора, установљенаје Служба посебних криминалистичких послова, Служба криминалистичко-обавештајне аналитике и Служба сајбер безбедности.[154]

Када се посматра реформа безбедносног сектора Хрватске, Црне Горе и наше државе, у периоду од 2000. године до 2006. године може се закључити да је напредак Хрватске у реформи безбедоносног сектора био већи од напретка Црне Горе и Србије, због сложенијих изазова са којима се суочавала Државна заједница Србије и Црне Горе. Међутим, без обзира на наведено све три државе оставриле су значајан напредак у развоју у свим областима реформе својих безбедоносних сектора.[155]

---

[151] https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Uprava%20kriminalisti%C4%8Dke%20policije.pdf, преузето дана 02.09.2026. године

[152] https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Policijski%20nacionalni%20ured%20za%20suzbijanje%20korupcije%20i%20organiziranog%20kriminaliteta.pdf, преузето дана 02.09.2026. године

[153] https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Sektor%20op%C4%87eg%20kriminaliteta%20i%20me%C4%91unarodne%20policijske%20suradnje.pdf, преузето дана 02.09.2026. године

[154] https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Kriminalisti%C4%8Dko%20obavje%C5%A1tajni%20sektor.pdf, преузето 02.09.2026. године

[155] Edmunds, T., Security sector reform in transforming societies: Croatia, Serbia and Montenegro. Manchester: Manchester University Press, 2007.

ЗАКЉУЧАК

Положај криминалистичке полиције једно је од најсложенијих питања, имајући у виду чињеницу да она с једне стране организационо припада извршној власти, односно да се налази у саставу Минситартсва унутрашњих послова Републике Србије, а да је са друге стране функционално подређена јавном тужилаштву током вођења предистражног поступка. Након сазнања да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, обавеза је полицијских службеника да обаве консултације са надлежним дежурним јавним тужиоцем, након чега јавном тужилаштву подносе кривичну пријаву. Такође, полицијски службеници, дужни су да уколико у току прикупљања обавештења у својству грађанина оцене да се тај грађанин може сматрати осумњиченим, одмах без одлагања обавесте надлежног јавног тужиоца и да осумњиченог поуче о његовим правима. Јавни тужулац у тој ситуацији може обавити саслушање осумњиченог, присуствовати саслушању осумњиченог или саслушање поверити полицији. Након подношења кривичне пријаве, када се у току предистражног поступка јави потреба да полиција прикупи обавештења од грађана који могу имати сазнања о извршеном кривичном делу која су битна за вођење поступка или се јави потреба за прикупљањем неких других информација, поступајући јавни тужилац обраћа се полицији захтевом за прикупљање потребних обавештења. Управо наведени примери говоре у прилог подређености Управе криминалистичке полиције јавном тужилаштву.

Када је реч о положају Управе криминалистичке полиције у Министарству унутрашњих послова, може се рећи да све организационе јединице међусобно сарађају. Међутим, поред тога Управа криминалистичке полиције остварује сарадњу како са органима Републике Србије тако и са међународним организацијама и са полицијама других држава. Без обзира на различите моделе организације криминалистичке полиције у упоредном праву, све их повезује јединствени фундиментални циљ – борба против криминалитета.

Имајући у виду чињеницу да је криминалитет масовна појава чија се распрострањеност, структура и начин извршења са развојем технологије и технике стално мењају, континуирана обука полицијских службеника која представља процес сталног, непрекидног стицања нових знања и вештина не само током формалног

школовања, већ током читаве радне каријере од великог је значаја за борбу против криминалитета.

Како борба против криминалитета предствља један захтеван и сложен посао и како та борба умногоме зависи управо од начина рада и прикупљања доказа од стране криминалистичке полиције, од суштинског је значаја да она буде техниички опремљена и добро организована, са јасно разграниченом поделом надлежности између њених служби, одељења и центра, јер само таква управа може бити ефикасна у свом раду.

У овом мастер раду кроз приказ унутрашње организације и начина рада Управе криминалистичке полиције, представљено је на који начин и којим делатностима, односно радња и мерама она учествује у борби против криминалитета.

ПОПИС КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ

1.Бикаревић Д., Дискрециона оцена полиције кроз призму употребе средстава принуде, у: Европске интеграције: правда, слобода и безбедност, Том 3, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2016;

2.Бркић Ж. ,Специјалистичка обука криминалистичке полиције у Србији са освртом на системе неких других земаља, Стварни и правни живот, Институт за упоредно право, Београд, 2016;

3.Вуковић С., Превенција криминала, Криминалистичко полицијски-универзитет у Београду, 2025;

4.Јовичић Д., Шетка Г., Организација и надлежност полиције, Факултет безбједоносних наука, Универзитет у Бањој Луци, Бања Лука 2003;

5.Кесић Т., Бошковић А., Чворовић Д., Полиција у кривичном поступку, Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд 2022;

6.Недић С., Дедић М., Сарадња полиције и тужилаштва након почетка примене новог Законика о кривичном поступку, у: Јавно тужилаштво и полиција, Изазови тужилачке истраге, 2017;

7.Никач Ж. Међународна полицијска сарадња, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2015;

8.Марковић М, Матијевић М, Примена криминалистичке науке у пракси, у: Право -

теорија и пракса, Савез удружења правника Војводине, Нови Сад, бр.5/6/2009;

9.Милетић С., Југовић С., Право унутрашњих послова, Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд, 2019;

10.Мистриџеловић-Крстић И., Развој полицијских власти у Србији у првој половини XIX века, у: Структура и функционисање полицјске организације, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2013;

11.Милошевић М., Организација и функционисање полиције у кривичном поступку, Београд, 2005;

12.Милидраговић Д., Организација и надлежност полиције опште надлежности у превенцији и репресији криминалитета, Докторска дисертација, Крагујевац, 2016;

13.Петровић М., Прица М., Посебно управно право са међународним управним правом, Ниш, 2014;

14.Симић Б., Никач Ж. Развој полицијске организације од традиционалне ка савременој у функцији сузбијања криминалите, у: Журнал за криминалистику и право, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2009;

15.Симоновић Б., Истраживање ставова припадника криминалистичке полиције МУП-а Републике Србије о стратешком приступу сузбијања криминалитета, у: Безбедност, Часопис Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Београд, 2011;

16.Симоновић Б. Криминалистика, Крагујевац 2012. година;

17.Субошић Д., Стевановић О., Организација и послови полиције, Криминалистичко-полиицијски универзитет, Београд, 2023;

18.Шкулић М, Организовани криминалитет- појам и кривичнопроцесни аспект,, Досије, Београд, 2003;

19.Shikha, J., Impact of National Security Challenge in Development Prospect of South Asia Unity Journal Vol. 3 No. 01, 2022;

20.Paterson, C., Pollock E., Criminology for the Police, 2022;

21.Moore M., Trojanowicz R., Keliing G., Crime and Policing, publication of the National Institute of Justice, U.S. Department of Justice, and the Program in Criminal Justice Policy and Management, John F. Kennedy School of Government, Harvard University, 1988, No. 2;

22.Edmunds, T. Security sector reform in transforming societies: Croatia, Serbia and Montenegro. Manchester: Manchester University Press, 2007;

21.Grizold, A. (1994). The Concept of National Security in the Contemporary World. International Journal on World Peace, Vol.11, No.3;

Прописи

1.Уредба о начелима за унутрашње уређење Министарства унутрашњих послова, Службени гласник РС, бр. 60/2017;

2.Закон о полицији, Службени гласник РС, бр. 6/2016,24/2018 и 87/2018;

3.Правилник о начину обављања појединачних полицијских послова, Службени гласник РС, бр. 63/2018 и 72/2018;

4.Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, Службени гласник РС, бр. 94/2016, 87/2018 – др. закон и 10/2023;

5.Уредба о стручном оспособљавању и усавршавању у министарству унутрашњих послова Службени гласник РС, бр. 42/2017, 56/2018, 34/2019, 11/2020, 24/2021, 49/2022, 54/2023 и 78/2024;

6.Закон о унутрашњим пословима Црне Горе Службени гласник ЦГ, бр. 44/2012, 36/2013, 1/2015 и 87/2018;

7.Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији Министратва унутрашњих послова, Подгорица, 2026;

Веб сајтови

1. https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/nacionalni+centar+za+kriminalisticku+forenziku
2. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcija-policije/nadleznost
3. https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/Uprava%20kriminalisticke%20policije/!ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zi_S19zQzdDYy83X3MjAwczbxN3X3dTYwNTA30vfSj8CsAmmBU5Ovsm64fVZBYkqGbmZeWrx8RWlCUWJaokF2UmZsJtCezuCQzOTtVoSA_JzM5MytVvyA7KhIAAL0SFw!!/
4. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/sbpok
5. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szpniskn
6. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szbpte
7. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szorz

8. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/ssim
9. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szka
10. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szsk
11. https://www.mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/uprava+kriminalisticke+policije/szkop+i+pi
12. https://www.copo.edu.rs/centar-za-osnovnu-policijsku-obuku/programi-obuke/
13. https://mup.gov.rs/wps/portal/sr/direkcijapolicije/ojdpp/Uprava%20za%20medjunarodnu%20operativnu%20policijsku%20saradnju/!ut/p/z1/fY1BDsIgEEWvwgXMIFoSl8YFiS1xZdLOxkykVmgFQgsLTy8ncPdf8vIIPSAnoqdaLPB01J5QPm4nbTcKy5a1UnBz7JtlFbHA284XAH_C7Ugkr7oCTDS9t5Z_wrQ32OiQuxL7DMalz2lYHxmIY6pXpc6Y1js07p1zmylRMa7DHHG4Qe37HXK/
14. https://www.gov.me/clanak/organizacija-uprave-ppolicije
15. https://mup.vladars.rs/lat/policija/uprava-krim-policije#jumptopost
16. https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Uprava%20kriminalisti%C4%8Dke%20policije.pdf
17. https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Policijski%20nacionalni%20ured%20za%20suzbijanje%20korupcije%20i%20organiziranog%20kriminaliteta.pdf
18. https://mup.gov.hr/UserDocsImages/2022/USTROJ/Ravnateljstvo%20policije/UKP/Sektor%20op%C4%87eg%20kriminaliteta%20i%20me%C4%91unarodne%20policijske%20suradnje.pdf

САЖЕТАК

Положај криминалистичке полиције у ресору унутрашњих послова

У овом мастер раду представљен је положај криминалистичке полиције у ресору унутрашњих послова. Кроз преглед унутрашње орагнизације и надлежности Управе криминалистичке полиције, представљене у овом мастер раду, може се видети на који начин она својим радом доприноси борби против криминалитета.

У уводом делу овог мастер рада најпре је у краћим цртама представљена криминалистичка полиција.

Затим, на самом почетку централног дела мастер рада представљен је историјски развој полицијске организације и криминалистичке полиције. Након тога је у раду било речи о Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Дирекцији полиције и на крају о Управи криминалистичке полиције Републике Србије, којој је у овом раду посвећена највећа пажња. У том централном делу рада, посвећеном Управи криминиластике полиције Републике Србије, представљена је њена унутрашња ораганизација и њена делатност, односно надлежност. Након тога је у раду било речи о обуци, стручном оспоспбљавању и усавршавању запослених у Министарству унутрашњих послова. Одмах иза тога, у централном делу мастер рада представљена је и сарадња Управе криминалистичке полиције са јавним тижилаштвом и судом, али и њена међународна сарадња. На самом крају централног дела мастер рада представљен је начин организације криминалистиче полиције у упоредном праву.

На крају рада, у закључку, кроз предтављен однос јавног тужилаштва и Управе криминалистичке полиције, указано је на њен специфичан положај а затим и на њен значај у борби против крилималитета.

Кључне речи: криминалистичка полиција, организација криминалистичке полиције, надлежност криминалистичке полиције, сарадња Управе криминалистичке полиције, криминалистичка полиција у упоредном праву

SUMMARY

Position of the criminal police in the department of internal affairs

This master's thesis details the position of the criminal police within the Ministry of the Interior. Through examination of the internal organization and jurisdiction of the Criminal Police Directorate, which is shown in the thesis, it is demonstrated how its activities contribute to the fight against crime.

The introductory part of the thesis gives a brief overview of the criminal police.

The main body of the thesis begins with the historical development of the police organization and the criminal police. It then discusses the Ministry of the Interior of the Republic of Serbia, the General Police Directorate and, finally, the Criminal Police Directorate of the Republic of Serbia, which is the main focus of the thesis. The central section, dedicated to the Criminal Police Directorate of the Republic of Serbia, presents its internal organization and its responsibilities and jurisdiction. The thesis continues with the training, professional development and further education of the employees of the Ministry of the Interior. It further delves into the cooperation of the Criminal Police Directorate with the public prosecution office and the courts, as well as its international cooperation. The main body of the thesis ends with the organization of the criminal police in comparative law.

The conclusion of the thesis highlights the specific position of the Criminal Police Directorate by examining its relationship with the Public Prosecution Office, and emphasises its importance in combating crime.

Keywords: criminal police, criminal police organization, criminal police jurisdiction, cooperation of the Criminal Police Directorate, criminal police in comparative law

БИОГРАФИЈА АУТОРА

Марина Јаћовић рођена је 14.05.2000. године у Прокупљу. Основну школу „Дринка Павловић“ у Куршумлији и Гимназију у Прокупљу завршила је са одличним успехом. Након завршетка средње школе, 2019. године уписала је Правни факултет Универзитета у Нишу, на коме је дипломирала са просечном оценом 9,53. Током трајања основних академских студија била је стипендиста Министарства просвете Републике Србије и Фонда за младе таленте Републике Србије – „Доситеја“ коју додељује Министарство науке, техлошког развоја и иновација Републике Србије и добитница једнократне новчане награде за најбоље студенте града Прокупља. Током 2021. године била је полазница Жан Моне модула за Европско монетарно право, а током 2023. године обавила је стручну праксу у Министраству спољних послова Републике Србије у Београду, у Сектору за конзуларне послове. Школске 2025/2026 године уписала је мастер академске студије на Правном факултету Универитета у Нишу – смер унутрашњи послови. На мастер академским студијама, такође је била стипендиста Фонда за младе таленте Републике Србије – „Доситеја“ и добитница једнократне новчане награде за најбоље студенте града Прокупља.

Након завршетка основних академских студија, као полазница програма „Таленти у јавном сектору“ обавила је стручну праксу у Основном јавном тужилаштву у Прокупљу, где и данас обавља приправнички стаж.

Говори енглески и руски језик.

ИЗЈАВА О ИСТОВЕТНОСТНИ
ШТАМПАНОГ И ЕЛЕКТРОНСКОГ ОБЛИКА МАСТЕР РАДА

Име и презиме аутора мастер рада: Марина Јаћовић

Наслов мастер рада: „Положај криминалистичке полиције у ресору унутрашњих послова“

Ментор: Проф. др Милош Прица

Изјављујем да је електронски облик мастер рада у pdf формату истоветан штампаном облику, који сам предала Правном факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу, _____

Потпис аутора

_____

ИЗЈАВА О АУТОРСТВУ И ОДОБРАВАЊУ ОБЈАВЉИВАЊА МАСТЕР РАДА

Изјављујем да мастер рад, под насловом: „Положај криминалистичке полиције у ресору унутрашњих послова“ пријављен и одбрањен на Правном факултету Универзитета у Нишу:

- представља резулатат сопственог истраживачког рада;
- није у целини, нити у деловима с моје стране пријављиван за одбрану на другим факултететима или универзитетима;
- не крши ауторска права или интелектуалну својину других лица.

Дозвољавам да се овај мастер рад чува у библиотеци и објави на сајту Правног факултета Универзитета у Нишу.

Аутора мастер рада: Марина Јаћовић

У Нишу, _____

Потпис аутора

_____